BEŞİKTAŞLI

GEDAİ

SADETTİN NÜZHET

Semih Lûtfi: Sühulet Kütüphanesi

İstanbul: Ankara Caddesi No. 87-89

Beşiktaş'lı

GEDAÎ

Sadettin Nüzhet

XIX uncu asır Sazşairlerinden

Beşiktaş'lı
GEDAÎ

SEMİH LÜTFİ
SÜHULET KÜTÜPANESİ

Türklük ülküsünün Büyük Yaratıcısına Cumhuriyetin onuncu yıl dönümü dolayısile armağan

S. N.

I

Bibliyografya

Beşiktaş'lı Gedaî'nin bugüne kadar şiirleri intişar etmemiştir. Onun, *Abdülâziz* devrinde saraydaki âşıkane meclislere riyaset ettiğini ilk mevzubahs eden, üstadım *Köprülüzade M. Fuat Bey* olmuştur [İkdam, Sene: 1330].

Bilâhire *Mustafa Nihat Bey*'in "Metinlerile muasır Türk edebiyatı tarihi„ adlı eserine yazdığım «Âşık edebiyatı» maddesinde, biraz daha mufassal olmak üzere, ben de Gedaî'den bahsetmiş ve Şair'in «1» destan, «3» koşma, «1» semaî ve «1» divanını nümune olarak dercetmiştim [Mustafa Nihat : Metinlerile muasır Türk edebiyatı tarihi S. 247 - 256]

Bu makalemden istifade eden *İsmail Habip Bey*'in de « Edebî yeniliğimiz» ünvanlı eserlerinde Gedâî'den bahsettiklerini görmekteyiz.

Murat Bey'in, bundan bir iki ay evvel intişar eden «Halk edebiyatı Şiir ve Dil örnekleri» adlı mühim eserlerinde de Gedaî'nin «1» destanı ile «1» divanı ve «1» semaîsi mukayyettir [S. 18, 97. 413] [S. N. Gedaî, Şiir No: 4, 72, 73].

Murat Bey'in neşrettiği şiirlerin ve bilhassa aruz vezniyle olan manzumelerin, ifadedeki bozukluk dolayısile, Gadaî'ye ait olmadığını tahmin ediyorum.

Son olarak ta *Çankırılı Ahmet Talât Bey*, neşrettikleri «Türk şiirlerinin vezni» adlı çok kıymetli eserde de Gedaî'den bazı misallere tesadüf etmekteyiz.

Gene Ahmet Talât Bey'in henüz tabedilmekte bulunan «Tokat'lı Âşık Nuri» ünvanlı eserlerinde de Şair'e dair bazı kayıtlar mevcuttur.

İşte bugüne kadar Gedaî'ye, veya onun şiirlerine ait yazılan şeyler, bunlardan ibarettir.

Gedaî'nin manzumelerine son asırda yazılan mecmuaların pek çoğunda tesadüf etmekteyiz. Bunlar, ekseriyetle «Gedaî» ünvanile meşhur olan diğer şairlerden ayırd edilmek için, mecmualara «Beşiktaş'lı Gedaî» serlevhasile kaydedilmiştir.

Neşrettiğim bu manzumelerden «69» u, tamamen kendi elimde mevcut olan mecmualardan iktibas edilmiştir. Ve bu şiirlerin Gedaî'ye ait olduğu, cönklerdeki kayıtlardan sarih bir surette anlaşılmaktadır. «4» numaralı destanla 72 ve 73 numaralı şiirleri *Murat Bey*'in eserinden aynen istinsah ettim. «31» numaralı koşmayı ise, *Ahmet Cavit Bey* okudu, ben yazdım.

Gedaî'nin şiirleri, şüphesiz bunlardan ibaret değildir. Elde edemediğim diğer mecmualarda, onun bende olmayan bazı manzumeleri elbette mukayyettir; fakat bu neşrettiklerim de, onun edebî şahsiyetini tesbit etmemiz için kâfi gelecek kadar çoktur.

II

Gedaî'nin Hayatı

Gedaî *Valde çeşmesi*'nde doğmuştur. Beşiktaş'lı Gedaî namile şöhret kazanmıştı. Şair'in doğum tarihini ve asıl isminin ne olduğunu bilmiyoruz.

Hattat Hacı Nuri Efendi'nin verdiği malûmata göre, Gedaî *Maçka*'da evlenmişti. Ev bark sahibi idi. Beşiktaş camii civarında *Dönme Mehmet Efendi*'nin kahvesinde arzıhalcilik ederdi.

Şiirlerile ve sazıyla memlekette büyük bir şöhret kazanmıştı. Bilhassa *İsmail Paşa*'nın konağına devam eder ve orada saz çalardı. Bilâhire *Abdülâziz*'in de teveccühünü kazandı. Sarayda tertip edilen âşıkane meclislerde bulunmağa başlamıştı. Hattâ *Kanbur Ömer ef.*, *Adnî* gibi o devrin maruf saz çalanları arasında Gedaî'nin mevkii çok yüksekti. Padişah huzurunda yapılan fasıllarda reislik vazifesini muhakkak Gedaî deruhte ederdi.

Gedaî, orta boylu, çember sakallı, beyazca renkli, söz ve sohbeti dinlenir, lâtifeyi sever bir adamdı.

Bektaşı olduğu için habbeli hayderiye giyer ve daima belinde kemer bulundururdu.

Hacı Bektaş gibi sâhip keramet
İkrarsız değiliz pîrimız vardır

diyen Şair [No. 31], *Mehmet Ali Hilmi Dede Baba*'**ya intisap etmişti. Kendisinin, bu tarikatte «Baba» ünvanını kazandığını mecmualardaki kayıtlardan öğreniyoruz.**

Gedaî seksene yakın bir yaşta iken Hicrî: 1305-1307 seneleri arasında [Milâdî: 1887-1889] vefat etmiştir.

Ahmet Cavit Bey'**in rivayetine göre** *Beşiktaş*'**ta Tuzdede tekkesinin türbesinde metfundur.**

Çankırı'lı *Ahmet Talât Bey*'**in «Tokatlı Âşık Nurî» adlı mühim eserlerinde Gedaî hakkında şu malûmata tesadüf ediyoruz:**

"*Emrah* çırağı *Tokat'lı* Nurî'nin çırağı *Ceyhunî*'nin şakirdi *Âşık Cemalî*'nin nakline göre:

Beşiktaş'lı Gedaî de - *Nuri* gibi - *Emrah* çıraklarındandır. Emrah vefat ederken Nuri'ye sazını ve sözünü, Gedaî'ye de kalem ve kuvve-i hafızasını miras bıraktığını söyleyerek hayatı dünyaya gözlerini kapamış ve Nuri'ye *Anadolu*'dan çıkmamasını, Gedaî'ye de *Rumeli*'ne gidip oradan dönmemesini vasiyet etmiştir.

Nuri, bir kaç defa *Samsun*'a giderek *İstanbul*'a geçmeye teşebbüs etmiş ise de bir takım mevâni haylûleti ve üstat vasiyyeti karşısında gidememiş; galiba üçüncü gidişinde *Samsun*'da H. 1299 - M. 1881 senesinde vefat etmiştir. Fakat Nuri'nin Rumeli'ne, *Eflak* semtine seyahat ettiği bir destanından hissolunuyor. Gedaî'nin ise *Çankırı*'ya geldiği, "Yapraklı„ panayırında "Yapraklı dağı„nda saz çaldığı ve Çankırı'da Nuri ve Emrah derecesinde parlak bir şöhret bırakmadığı muhakkaktır.

Cemalî'nin bu rivayeti, Emrah'a kudsiyet isnat edildiğini, Emrah'ın şakirtlerine rüçhanını göstermek itibariyle - mürettep bir menkabe de olsa - şayanı dikkattir.

Nuri'nin saz çalmaktaki mehareti, sesinin yanıklığı belki bu menkabeyi takviye eder; fakat Gedaî'nin hafızasile kuvvei kalemiyesi hakkında bir bilğim yoktur.»

Bu rivayetin doğruluğu hakkında kat'î bir şey söylenemez; fakat her halde Gedeî, «Kuvvei kalemiyye» si var olan bir şairdir. Kendisinin arzıhalcılık etmesi de bunu isbat eder. Şiirlerinde ise muvaffakıyet gösterdiğini vücude getirdiği eserlerle anlamaktayız.

Bu rivayet, bana kalırsa, *Nuri*'nin Gedaî'den daha iyi saz çaldığını ve Gedaî'nin Nuri'ye müreccah bir ifade kudretine sahip olduğunu bildirir.

Gedaî'nin *Emrah* çıraklarından olmasını da tarihî bir vesika ile ispat etmek kabil değildir. Hayatını tamamen *İstanbul*'da geçiren Gedaî'yi Emrah'ın talebesi meyanında göstermeyi imkânsız buluyorum.

III

Edebî Şahsiyeti

Gedaî, XIX uncu asrın son nısfında yetişen sazşairlerinin en kıymetli ve en meşhur bir simasıdır.

Şair'in oldukça okumuş olduğunu vücude getirdiği eserlerden kolaylıkla anlamak mümkündür.

Gedaî; Destan, Koşma, Divan, Semaî, Yedekli Semaî, Gazel gibi muhtelif şekilli manzumeler yazmıştır. Şair'in diğer bazı nazım şekillerile de şiirler vücude getirdiğini kuvvetle tahmin edebiliriz. Netekim *Ahmet Cavit Bey*, onun bazı «Mani» leri olduğunu söyledi ve Şair'in hatırlayabildiği şu cinaslı manisini okudu:

Sun'-i Hak'ka dikkat et
Yapışık mı göz etle
Ol göz ile hakîkat
Râhını gel gözetle

Gedaî'nin bazı şiirlerinde Tasavvuf neş'esi hâkimdir. «Kâfü Nun» hitabı emr olunmadan, birlik âleminde can ile bir can olduğunu söyleyen [No: 37] Şair, tamamen

«Vahdetperest» görünmektedir. Onun yanında mescit ile meyhanenin farkı yohtur [No: 44] «Allah'ı hariçte aramak doğru değildir. Kendimizdedir. Kerremnâ ile tekrim olunan biziz ve bütün kerametler bizdedir. Biz Tecelli Tur'uyuz [No: 44] » diyerek mutasavvıfanın umumî kanaatlerine iştirak eden Gedaî, «Kesret» te «Vahdet» i bulmaya çalışanlardandır [No: 58]. Ona göre, ölmeden evvel ölenler, «Haşr ü neşr» i yaşarken görmüşler ve eşyada İlâhî nuru bulmuşlardır [No: 58].

Şair, ahlâkî bir takım telâkkîleri de şiirlerinde terennüm etmiştir. SÜLEYMAN gibi olmayı tercih eden ve bir karıncayı bile incitmek istemeyen Gedaî, âcizlere, zavallılara karşı yardım ve iltifatı tavsiye etmektedir. Bilhassa gurur, Şair nazarında katiyen beğenilmeyen bir huydur. Madem ki her kemalin bir zevali muhakkaktır; O halde insan nesine iftihar edebilecektir [No: 47].

Şair'e göre fakirlik, zenginliğe müreccahtır[No: 48]. Kimseden bir şey istemeyen ve Allah'ın verdiğine razı olan, Gedaî [No: 48], Dindar bir adamdır. « Nefsi emmare» sinin zebunu olmakla beraber [No: 49], yüzünün karalığını ve elinin boşluğunu itiraf ederek Allah'-ına iltica etmekte ve Peygamber'in şefaatine sığınmaktadır [No: 50].

Gedaî, «Ehli beyt» muhibbidir. Oniki İmam ve bilhassa *İmam Hüseyin* hakkında «3» mersiye kaleme almıştır [No: 33, 38, 67].

Gedaî Bektaşı olmakla beraber Bâtınîlik temayüllerini gösteren manzumeler vücude getirmemiştir. O yalnız, bir çok şairler gibi, vâizlere hücum etmiştir. Bu adamlar, Şair'e göre nefislerinin hazlarından kurtulamamışlardır. Bütün gayretleri, para kazanmak içindir. Onlar bu yüzdendir ki, halka daima korku

veren ayetleri okurlar, fakat ümitli tepşirleri daima saklarlar [No: 48].

İşte bir çok şairlerin tekrarladıkları bu kanaatlere Gedaî'nin de bazı şiirlerinde tesadüf etmekteyiz. Fakat onun asıl mühim ve ekseriyeti teşkil eden manzumeleri âşıkane olanlardır. Müteaddit ve dikkate şayan sevgilerinden bahseden Şair, hislerini söylemek hususunda fevkalâde samimîdir.

Beşiktaş'ta *Alemdağı*'nda *Çamlıca*'da *Bağlarbaşı*'nda *Üsküdar*'da, *Beylerbeyi*'nde, *Çengelköyü*'nde, *Haydarpaşa*'da *Kartal*'da, *Pendik*'te geçirdiği hatıraları canlı bir surette terennüm eden Şair, bilhassa âşıkane manzumelerinde özlü bir ifade kullanmaktadır. Esasen Gedaî'nin bütün muvaffakıyeti, lirik şiirlerinde görülür. Eserlerinde tesadüf edilen ufak tefek lisan veyahut vezin hatalarına ehemmiyet vermediğimiz takdirde, Gedaî'yi muvaffakiyet gösteren kudretli bir şairdir deyebiliriz. Hattâ sazşairleri arasında aruzu onun kadar âhenkli kullanan hiç bir kimsenin mevcut olmadığını da iddia edebiliriz.

Âşık Ömer, *Gevherî* gibi âşıkların tesirine kapılan Gedaî, az çok divan edebiyatından da müteessir olmuştur. Onun bilhassa *Fuzulî* ve *Nedim*'den mülhem olduğu muhakkaktır. *Rasih*'in bir gazelini tazmin etmiş olan Nedim'e bir nazire vücude getirmesi de bunu gösterir.

Şair'in hece vezniyle yazdığı manzumelerde ecnebî kelimeler ve fazla terkipler bulundurması da kendisine ait bir hususiyet değildir; bu hal, Klasik edebiyatın fazla tesiri altından kalan bütün bu devir sazşairlerinde görülmektedir.

Her halde, vücude getirdiği eserlere nazaran Gedaî, XIX uncu asrın son nısfında yetişen şairler arasında en kudretli bir şahsiyettir.

IV

Şöhreti

Gedaî, bilhassa *İstanbul* muhitinde büyük bir şöhret kazanmıştır. Edebiyat meraklılarının ve *Anadolu*'dan gelen âşıkların onu görmek için *Beşiktaş*'ta oturduğu kahveye gittikleri söylenmektedir.

Son asırda vücude getirilen mecmualarda Şair'in bir çok manzumelerine tesadüf edilmesi, hattâ bu şiirlerin bazan "Gedaî Baba'mızın„ serlevhasını taşıması da kendisinin âşıklar arasında büyük bir itibar kazandığını açıkça gösterir. Maamafih, Gedaî'nin şöhreti yalnız *İstanbul*'da kalmamıştır. Anadolu'da yazılan bir takım mecmualarda da onun bir çok şiirlerine tesadüf ediyoruz. *Konya*'da "Çopur„ namile şöhret kazanan ve cidden güzel saz çalan *İsmail Efendi* Gedaî'nin bir destanını bana okumuş ve Şair hakkında sitayişli cümleler sarfetmişti.

Bunlar da gösteriyor ki Gedaî, yalnız muhitinde tanınmamış, eserlerile *Türkiye*'nin muhtelif sahalarında benimsenmiştir.

Hiç şüphe yok ki, Gedaî'nin bazı manzumelerine nazireler vücude getiren şairler de mevcuttur; fakat son devir lâyıkı veçhile tetkik edilmediği için bu hususta kat'î bir şey söylenemez. *Ahmet Cavit Bey*, onun bazı eserlerine son devir sazşairlerinden *Mektepli Sabrî*'nin nazireler yazdığını söyledi.

Gedaî'ye ait bazı parçaların bestelendiği de muhakkaktır. Netekim «64» numaralı Gazel «Hüseynî» makamında meşhur bir bestedir.

İşte bütün bu delillerle anlıyoruz ki Gedaî, XIX uncu asrın son nısfında fevkalâde iştihar etmiş kudretli bir şahsiyettir.

ŞİİRLER

Destan

Bilmem ne hâl oldu nedir bu hikmet
Her kulun başında vardır bir sevdâ
Galibâ esrâr-ı nûr-ı mahabbet
Olur her âşıkta böyle hüveydâ

Yandı Kerem nâra Mevlâ diyerek
Ne müşkil derd imiş sevdâ diyerek
Âkıbet vuslat-ı Leylâ diyerek
Sahrâlara düştü Mecnûn-i rüsvâ

Arzetti ruhsârın âşık-ı câna
Hak nûr-i hikmetin saldı cihâna
Fedâ-yi cân için garib pervâne
Şem'inin başına dolanır hâlâ

Âşık isen ister ağla ister gül
Bu derdin def'i güç çekmesi müşkül
Şem'içün pervâne gül içün bülbül
Oldu âşıklara bir ibret nümâ

Gider vakt-i şitâ gelir nevbahâr
Bâğ-ı cennet gibi zeynolur gülzâr
Al sarı kırmızı mor penbe ezhâr
Açar goncaların görmeğe sezâ

Tâze hayat bulur ezhâr-ı çemen
Açılır benefşe sünbül ü sûsen
Yeşil atlas giyer zerrin yâsemen
Bezenir gül gülşen bir behişt âsâ

Bülbül gonca güle çok niyâz eyler
Gül hâre dayanmış her dem nâz eyler
Güler yüzü gösterir lûtfu az eyler
Ah çekip kan ağlar bülbül-i şeydâ

Gül der ki a bülbül nedir murâdın
Âlemi ciğersûz etti feryâdın
Gece gündüz budur dilde evrâdın
Kimi teshîr için çekersin esmâ

Bülbül der ki gül-i nâzik bedenim
Halkı âciz etti âh-ı şîvenim
Bilmez ahvâlimi bir kimse benim
Ben bilirim derdim bir dahi Mevlâ

Gül der ki müşkildir derdi nigârın
Nihâyeti yoktur kim bu efkârın
Nedir bu gülşende nâle vü zârın
Sen kime âşıksın haber ver bana

Bülbül der ki benim sevdiğim sensin
Tâze gonca gülsün nâzik bedensin
Mest-i meyden gafletten mi nedensin
Bilmezsin âşıkın hâlini asla

Gül der ki yanımdan olmazsın baîd
Tutarsın her sene bir mâtem cedîd
Bilmez misin kaldı mahrum nâ ümîd
Dâmen-i Yûsuf'tan dest-i Züleyhâ

Bülbül der ki yetti cânıma firkat
Gece gündüz yanar ağlarım elbet
Ser-i cânımdaki nûr-ı mahabbet
Nârı söyündürmez emvâc-ı deryâ

Gül der ki istersin benim vuslatım
Hûri mi melek mi gördün sûretim
Çekersin on bir ay derd-i hasretim
Edersin aşk sırrın âleme ifşâ

Bülbül der ki başım sevdâya saldım
Ne öldüm kurtuldum ne murâd aldım
Hayâl-i vaslınla kuş kadar kaldım
Ne mihnetler çektim et hele hulyâ

Gül der ki her seher ismim anarsın
Böyle âh etmeği zevk mi sanarsın
Sen de bîhûde âteşe yanarsın
Ben güler oynarım böyle bîpervâ

Bülbül der ki sensin ey şûh-i tannâz
Dergâh-ı vaslına geçmez mi niyâz
O sendeki nâzik edâ şîve nâz
Aklımı başımdan eyledi yağmâ

Gül der ki nâfile çekersin mihnet
Her âşıka olmaz müyesser vuslat
İflâh etmez seni derd-i muhabbet
Fâriğ ol a bülbül yazıktır sana

Bülbül der ki ömrüm tükendi gamla
Her gün ağlarım firkat ü elemle
Yakarsın cânımı nâr-ı sitemle
Lûtf ü mürüvvetin hiç yok mu bana

Gül der ki her zaman içmişim bir hun
Böyle kan ağlarsın hâtırı mahzûn
Tâ rûz-i ezelden kanundur kanun
Âşıka ma'şuktan nâz ü istiğnâ

Bülbül der ki rahmet ey şûh-i tenim
Her seni gördükçe artar şîvenim
Yok halâsım artık başıma benim
Oldu derd-i aşkın püsküllü belâ

Gül der ki hevâyî sen bu heveste
Görüp dönverirsin her çeşm-i meste
Gâhî gül dalında gâhî kafeste
Âh eder ağlarsın yazıktır sana

Bülbül der ki necm-i bahtın yüceldi
Âh edüp ağlaman günleri geldi
Tîr-i âhım kati mermeri deldi
Sana kâr etmedi ey bağrı hârâ

Gül der ki vuslatım eylersin taleb
Gezersin sahrâda dîvâne meşreb
Ben gülerim sen ağlarsın rûz ü şeb
Bu da bir esrâr-ı hikmet-i Hudâ

Bülbül der ki ey nevreste gonca gül
Sana gül demişler her zaman sen gül
Sürer tâ mevtime bu derd-i müşkül
Rûz-i haşre kalmış bu bir mâcerâ

Gül der ki a bülbül dinle sohbetim
Belki nasîb olmaz sana vuslatım
Bîhûde çekersin derd-i hasretim
Âşıkı ma'şûktan ederler cüdâ

Bülbül der ki benim ey gonca terim
Âteşlere yandı cân ü ciğerim
Bu derd-i müşkülden kurtulmaz serim
Âşık aşk yolunda cân eder fedâ

Gül der ki a bülbül sana pek yazık
Bir zülfü sünbüle ol bâri âşık
Sana lâle nergis benefşe lâyık
Seyret bu gülşende neler var ammâ

Bülbül der ki sünbül lâle vü reyhan
Tenin bir mûyine olsunlar kurban
Şükûfeler içre Hazret-i Sübhan
Seni halkeylemiş cümleden a'lâ

Gül der ki çeşmine gülter görünür
Her bakışta perî peyker görünür
Her kesin sevdiği dilber görünür
Böyle takdîr etmiş Vâcib Taâlâ

Bülbül der ki gitmez bu illet benden
Ölme var ayrılma yok bana senden
Varılmaz yanına engel dikenden
Rakipler zabtetmiş seni serâpâ

Gül der ki mihnetsiz çile dolamaz
Ser-i kûy-i yârı hâlî bulamaz
Gül dikensiz yâr ağyarsız olamaz
Bulunmaz bir nesne rakibsiz aslâ

Bülbül der ki eyle himmet sevdiğim
Verme dâğ-ı dile zahmet sevdiğim
Gel olma anlara vuslat sevdiğim
Kalmasın kûyinde rakibler tenhâ

Gül der ki var eden bunca yokları
Sînem nişan alıp urdu çokları
Saplandı bağrıma müjgân okları
Oldu hâr-ı sitem şöhret şan bana

Bülbül der ki nice etmeyim zârı
Sevdiğim bağrıma bastı ağyârı
Kendine yâr etti zâlim bed hârı
Anınçün ah çeker ağlarım hâlâ

İşidip nâle vü âh u şîvenim
Acısın hâlime görenler benim
Bir yeşil varaktır âhir kefenim
Sebeb-i mevtimdir ol gül-i ra'nâ

Dağılır gülşende kalmaz cem'iyyet
Ayş u nûş ehlini alır bir firkat
Goncalar sararıp solar âkıbet
Gelmiş icrâ eder eyyâm-ı şitâ

Gül gülşenden çeker bir gün ayağı
Geçer sünbüllerin tazelik cağı
Bâd-ı hazan harâb eyler bu bağı
Düşer sahrâlara bülbül-i şeydâ

Gedâî söyledim geldikçe elden
Âsâr-ı muhabbet yâd olmaz dilden
İbret alsın deyu gülden bülbülden
Mahabbet derdini çekenler ihfâ

— 2 —

Vasf-ı İstanbul

Hayrola her yandan şerler uyandı
Gayri şâdolmanın geçti zamanı
Bütün halk-ı cihan candan usandı
Her kes sağlığından kesti gümanı

Ricâl ü kibardan kalktı inâyet
Evlât babasına etmez itâat
Galiba yakındır rûz-ı kıyâmet
Her taraftan zâhir oldu nişanı

Günden güne halk-ı cihan bozuldu
Nefs-i emmâreye cümle kul oldu
Türlü musîbetlik kemâlin buldu
Mevlâ ıslah etsin gafil insanı

Gittikçe çoğaldı münkir, munâfık
Âkıbet oldular lânete lâyık
Kan ağlar hep âlem diyen yok yazık
Zâlimler zulm ile yıktı cihanı

Kani din sâhibi ol müslümanlık
Kande kaldı ol evvelki insanlık
Zâhir oldu nice nice insanlık
Yalın ayak kaçırdılar şeytanı

Lût kavmine okuyalım lânetler
Nice zâhir oldu bu alâmetler
Yalınız evlerde kaldı avretler
Bütün halk-ı cihan sever oğlanı

Havas ta hevaî ayş ü işrette
Gezerler daima zevk u sohbette
Bırakmış işini her kes gıybette
Der ki şöyle yapmış falan filânı

Kimi yankesici kimi kumarbaz
Şimdi doğru adam kaldı azdan az
Tuttukları işler Hak'ka yaramaz
Bıraktı cümlesi râh-ı Rahman'ı

Âsî olup günden güne azarlar
Şerîatin ahkâmını bozarlar
Bütün Fransızca okur yazarlar
Kimse lisanına almaz Kur'an'ı

Dâm-ı tezvir oldu bâb-ı şerîat
Kande kaldı ol ahkâm-ı hakîkat
Cümlesi kanûna eyledi bîat
Geri kaldı Hak'kın emr ü fermanı

Her kes endâmına verir ziyneti
Baştan çıkardılar bütün milleti
Batırdılar gitti dîn ü devleti
Bozuldu Resul'ün yolu erkânı

Muhtâc oldu âlem bir lokma nâna
İş kaldı Mehdi-i sâhip Kur'an'a
Ön alınmaz gayri çıktı meydana
Bir alay süfehâ din kalpazanı

Kande etsin haklı hakkını dâva
Rüşvetsiz hiç bir iş görülmez asla
Ayaklar altında kaldı fukara
Âsümana çıktı âh ü figanı

Kimse bilmez bu ne haldir ne esrar
Bir amel işleyen yok Hak'ka yarar
Hızır'ın başından külâhın kapar
Şimdi halkın para dini imanı

Bakmaz oldu fukarâya ağniyâ
Acımaz yüreği can gözü a'mâ
Bütün sadra geçti câhil cühelâ
Sen kimden umarsın lûtf u ihsânı

Nazar kıl âlemden ibret al ey can
Çevirir çarhını aksine devran
Gürcü tüccar oldu dellâl bazirgân
Hâr meskeni oldu deri bostanı

Ya mâni ya şarkı okur geçenler
Kimi tanbur çalar beste heceler
Bir saz alup şâir oldu niçeler
İmtihâna çeker sâhip dîvanı

Kimi derviş olur başında külâh
Tarîkat sırrına değildir âgâh
Bulursa bir dergâh uğrasa nagâh
Kerâmet gösterir basar yalanı

Kalmadı hiç şimdi mürşid-i kâmil
Hep ehli mâsivâ ziynete mâil
Hak rızâsı için el açan sâil
Kande ola bulur bir lokma nânı

Şeyhler harir kaplı giyerler samur
Terk-i dünyâ olan böyle mi olur
Halka-i tevhîde gör nice alur
On beş yaşındaki taze civânı

Şimdiki dervişlik cümlesi taklid
Sîm ü zer içindir çektikleri vird
Âlemi kaydından eyleyip resîd
Hak'la hak olanlar ararlar kanı

Âlimler ilmiyle eylemez amel
Hiç yıkılan binâ tutar mı temel
Âlemde söylenir bu darb-ı mesel
Ölecek hastanın olmaz dermanı

Gerçi bu dünyânın revişi hoştur
Gelip geçer ömrüm hîlesi boştur
Can kafesten uçar sanki bir kuştur
Âkibet terkeyler bu can insanı

Sana fânî dünyâ bâki mi kalur
Bir gün emânetin sâhibi alur
Ruh bedenden çıkar ten türâb olur
Bir zaman beklersin hâk-i yeksanı

Vakit tamam olur kopar kıyâmet
Cihan ıssız kalır haylice müddet
İsrâfil Sûr'unu üfler nihâyet
Kurulur bir azîm mahşer dîvanı

Cem'olur bir yere hep halk-ı cihan
Anda nâdim olur eyleyen isyan
Yüz binde birini çekemez mîzan
Süreler cahîme ehl-i isyânı

Zamâne melekler elinde zincir
Takar âsîlerin boynuna bir bir
Nâr-ı cehennemde kalırlar esir
Sorma âheyleyip kan ağlıyanı

Hak'kın dîvânında şefîulmahşer
Yüz sürüp dergâha ümmetin ister
Elbet mücrimlere şefâat eyler
Afveder Mevlâ'nın çoktur ihsânı

Gelir mümin olan Resul katına
Ezel tâbi imiş tahiyyâtına
Livâülhamd sancağının altına
Cem'olup ederler şükr-i Mennân'ı

Eyleme pirsin sen dünyâye heves
Ahrete tedârik etmekte herkes
ırakma dilinden Hak'kı bir nefes
Hak yoldaş eylesin sana îmânı

Âkil ol terkeyle bu dehri fanî
Ecel sefînesi açtı yelkeni
Hayr ile yâd etsin *Gedâî* seni
Okuyup dinleyenler bu destanı

— 3 —

Aldı beni bu gam bu derd ü efkâr
Gönül dedi vargez çarşı, pazarı
Bulurum kendime bir münâsip yâr
Anda terkeylerim nâmûs ü ârı

Gezerken buldum ben bir tâze civan
Peşine düştüm hem hâlî bir zaman
Burnu henüz eğri kaşı da keman
Rûberû geldikçe ettim işmârı

Yâr ile eyledik tenhâda sohbet
Dedi sen bu gece nedersin elbet
Dedim ey efendim cânıma minnet
Ande târif kıldı semt ü civârı

Yâr ile uğradık bir tenhâ yola
Yan yana yürüdük kol sala sala
Dedi eğdirme kendin sağa, sola
Vara vara bulduk küçük pazarı

Gördün mü efendim gördün mü evi
Kırmızı boyalı kafesi yeni
Saat üçe kadar gözlerim seni
Gayet çokça getir ol semenzârı

Saat üçte çıktım elimde fener
Arkama düştü hem bir sürü nefer
Âdettir köşede söğünür fener
Kapunun önünde kıldım karârı

Bir fiske taşını attığım zaman
Aşağda beklermiş o sevdiğim can
Kapuyu açıp dedi sus aman
Merdivenden çıktım pat pat yukrı

Oda kapusından baktım ki sofra
Dedim evvel taam cünbüşler sonra
Mezeye tarator incecik doğra
Nâzik elleriyle soydu hıyarı

Beş on bâde verdi ol sîmin bilek
Dedim keyfim tamam ey misl-i melek
Şilteler açıldı kuş tüyü döşek
Soymaya başladı ben dilfigârı

Yâr ile ikimiz yatağa girdik
Safâlar eyledik yüz yüze sürdük
Anda murâd ile maksûda erdik
Cânım pek hoşlandı etmem inkârı

Yâr ile bir eyyam biz sürdük safâ
Ezelî kanunda safâya cefâ
Gece yarısında çıktı bir sadâ
Sıçradım döşekten kalktım yukarı

Komşular çağrışır Hanife hanım
Fatma kadın der ki ayol a canım
Gözümle gördüm ben yoktur yalanım
Bastı şamatayı ol şirret karı

Gittikçe büyüdü gürültü hengâm
Saatıma baktım altda tamam
Ardında mahalleli önde imam
Neferler beraber hem sancaktarı

İki üçü birden kapu çaldılar
Bütün cemâat içeri daldılar
Tavan arasında beni buldular
Dediler teslîm ol yoktur zararı

Parmağında yüzük kolda bilezik
Penbedir vücûdü gayetle nâzik
Ne kadar methetsem metha münâsip
Bacağına giymiş penbe şalvarı

Yukardan aşağı ferâce siyah
Görenler yârimi ettiler ah vah
Kimi mecnun oldu kimi de seyyah
Koltuğum kabarır gördükçe yârı

Bir pullu yemeni vardır başında
Aldatır gözleri rastık kaşında
Taze girmiş onüç ondört yaşında
Kim görse kapılmaz ol cilvekârı

Ağa kapısından girdim içeri
Koltuğumdan tuttu üç yeniçeri
Keçeyi serdiler âdet üzeri
Çıkardılar başlarından astarı

Gâhi ağa der ki bu ne alâmet
Dediler baskındır bunda kabâhat
Beni söyletmdi bunda melâmet
Ayağna bend urun görsün zararı

Yüreğime düştü bir çirkin acı
Yakamız eldedir nedir ilâcı
Diler zanparaya eğlen kalakçı
Ben dahi bildim ol vakit zararı

Çıktım yukarıya söylemez kelâm
Yedim otuz biri keyfimiz tamam
Tahta kehlesinden ..... anam
Birbir ardı sıra turna katarı

İki çingen cellât geldi başıma
Kasdeyledi benim şîrin canıma
Yalvardım yakardım girme kanıma
Emir böyle imiş aldım habarı

Ol vakit öleceğime inandım
Kolum bağlı imiş Hak'ka dayandım
Meğer rüyâ imiş kalktım uyandım
Etmesin *Gedâî* kimse bu kârı

— 4 —

Size bir nev icat destan söyleyim
İzniniz olursa söyleyim eğer
Er ile avradın kîlûkalini
Size nakledeyim ben birer birer

Görüp meftûn olur kaşı karaya
Bekâr olan elbet bakmaz paraya
Gelir bir kılavuz geçer araya
Der ki sana buldum bir peri peyker

Filân kesin kızı gayetle hesnâ
Gonca gülden nâzik bir hup dilrübâ
Hem âhû bakışlı gözleri elâ
Nezâketi dünyâ varını değer

Oğlan der ki benim bahtım karadır
Yürek delik deşik sînem yaradır
Geçen günlerimi korkum aradır
Gel uğratma başım bu derde peder

Kılavuz der tuz biberdir aşına
Yeni girmiş onüç ondört yaşına
Bir devlet kuşudur kondu başına
Derler nâmerd olan kısmetin teper

Oğlan der ki her kim buyurur teklif
Gördüğünü ister ol zât-ı şerif
Günden güne artar gider masârif
Hiç olmazsa ayda on lira ister

Kılavuz der ayda yeter üç lira
Yalı konak eylemeyin iştira
İki odalı ev tutarsın kira
Nere gitsen ehlin beraber gider

Anı babasından alayım sana
Sağ oldukça duâ eylersin bana
Beş on dükkânı var hep kârğir bina
Geçinmek yüzünden çekmezsin keder

Hâsıl kararlaşır tutarlar düğün
Ziyâfete dâvet eyler gördüğün
Giyinir kuşanır güveği bir gün
Akşam zifaf için içeri girer

Hâsılı olurlar ehlile iyâl
Ara yerden geçer altı ay filhâl
Er avret beynine düşer infiâl
Başlar çarh-ı felek aksine döner

El çeker bunlardan zevk u mahabbet
Günden güne artar derd ile firkat
Garip başlarına kopar kıyâmet
Divânenin ömrü beyhûde geçer

Hanım der ki ne beklersin yanımı
Var git herif sıkma benim canımı
Bugün gördüm filân kesin hanımı
Takmış kulağına elmas küpeler

Oğlan der ki benim nazlı cânânım
Sana fedâ olsun bu tatlı canım
Sen ellere bakma kaşı kemanım
Bu kadar ettiğin cefâlar yeter

Hanım der ki ben de bir nâzik tenim
Var mıdır ellerden bir noksan yerim
Al ferace parlak potin isterim
Beklerim tez al gel akşama kadar

Kocası der nedir bunun çâresi
Kesilmiyor masârifin aresi
İki cebimde var bir mum paresi
Alamam efendim yoktan ne biter

Hanım der ki yarın eyleme ihmal
Bul bir zengin adam var eyle sual
Yüzde on fâiz ver bir ağadan al
İşini bilene yok mu sîm ü zer

Kocası der ben bu işi bilemem
Sonra uhdesinden beri gelemem
Vakti dolar paraları veremem
Gider ağa bizi arzıhal eder

Hanım der ki ya al ya beni bırak
İşte sana oldum yıldızdan ırak
Gayrı var git başın çâresine bak
Akşam eve koymam gelirsen eğer

Kocası der evim elimle yıktım
Ben senden usandım sen benden bıktın
Altı ayda on bin kuruştan çıktım
Elverir elinden gayri elhazer

Hanım der ki bak bak bu herif kaçık
Hiç kadın olur mu böyle ap açık
Her neyin var ise al evimden çık
Bundan sonra bana lâzım değil er

Kocası der benim nazlı cânanım
Emrini tutmağa yoktur kolayım
Mevlâ versin ben de sana alayım
Elmas küpe yüzük cevherli kemer

Hanım der ki sonra nâdim olursun
Ne borç eder ne kimseden alırsın
Rakıya şaraba para bulursun
Yuvarlarsın kuruşluğu ikişer

Kadın kocasını eder iştikâ
Hâkim kapısında görülür dâvâ
Derler ki bu kadın yâr olmaz sana
Koyver yakasını olma derbeder

Oğlan der ki bunun her bir sözü ok
Hâne harap oldum çok yıkıldım çok
Bir para vermeğe iktidârım yok
Yolumu yolsuza düşürdü kader

Kadın der ki dinle ey âli himem
Nikâh nafakamdan geçtim istemem
Kurtulsam elinden daha gam yemem
Duyarsa vâlidem kurbanlar keser

Hâsılı boşanır avret erinden
İylik memûl olmaz binde birinden
Mevlâ esirgesin karı şerrinden
Esir olmuş koç yiğitler ne çeker

Ger olsa adamın elinde varlık
Beyhûde çeker mi dünyâda darlık
Yâhû vezirliktir şimdi bekârlık
Zira destindedir çok hefti kişver

Eğer evlenmezse dünyâda insan
Ne ile dolardı bu kevn ü mekân
Beyhûde beyhûde söylersin heman
Gedâî başında rûzigâr eser

Koşma

— 5 —

Niçe âşıkları sevdâya saldı
Hak nûr-i cemâlin dilbere verdi
Bîçâre bülbüller hayrette kaldı
Reng-i ruhsârını güllere verdi

Sevdâ çekenler de oldular pür nem
Hep âşık dilberdir Allahu a'lem
Nûr-i nübüvveti cümleden akdem
Taâlâ Hazret-i Server'e verdi

Bâğ-ı velâyette halketti bir gül
Keşfoldu âlemde niçe bin müşkül
Eyledi şehsüvar gönderdi Düldül
Seyf-i Zülfekar'ı Hayder'e verdi

Her derde sabreden olurmuş bir er
Râzıyım Eyyup'tan ben oldum beter
Sabır miftâhını Şâh-ı erenler
Tâ ezel *Gedâî* kemtere verdi

— 6 —

Bir yiğit ne denlü pir akıl olsa
Ana derler ya dîvâne ya deli
Bir hüsn-i zîbâya ya mâil olsa
Sökülür aşkile ömrün temeli

Huplar yüz vermişler kim munâfıka
İnâyet kılsalar bağrı yanıka
Hakkını verseler gerçek âşıka
Yolunda yandığı nazlı güzeli

Nideyim kimseye yâr olmaz cihan
Serimizde eser bâd-i gam tûfan
Üç nesne elinden aman el'aman
Yokluk ayrılıkla hasret eceli

Derdiment *Gedâî* ne kılarsın âh
Bilmez mi hâlini mâşûk olan şâh
Gönül a'lâ ednâ bakmaz pâdişâh
İlişince kopmaz aşkın çengeli

— 7 —

Beni böyle zâr ü giryân eyleyen
Bir nevres civânın derd ü mâtemi
Nâr-ı hicrân ile yandı cân ü ten
Nola âhım âciz etse âlemi

Bir tabîb anlamaz bu derd-i serim
Devâ ister isem halktan nâmerdim
Yüz sürüp bastığı yeri öperdim
Bulabilsem hâkipâ-yi âdemi

Bu katâr-ı aşkı her kes yedemez
Her Mûsâ'yım deyen Tûr'a gidemez
Bir mûr-i zaîfi teshîr edemez
Ele geçse Süleyman'ın hâtemi

Gedâî vahdette buldum bir me'men
Bu dâr-ı kesrette istemem mesken
Ezel ol yâr ile hemdem idim ben
Kand-olsam [1] arzular cânım o demi

— 8 —

Hakîkat şehrine gir kim mecazdan
İstersen bu rahta selâmetini
Görür can dîdesi semt-i mecazdan
Nûr-i mahabbetin alâmetini

Âşıklar aşk ile olur bîhuzûr
Haşr ü neşri görür çalınmadan Sûr
Mahv-i vücûd eden âriflerden sor
Mülk-i aşkın rûz-i kıyâmetini

Gedâ'yım devlet-i dehri neylerim
Can verir vuslat-ı yârı peylerim
Revzen-i gönülden her dem eylerim
Bir Kâ'be-i hüsnün zîyâretini

— 9 —

Melâhat bağında gördüm bir âfet
Henüz bulmuş on üç on dört çağını
Ol sîm gerdanına o serv-i-kamet
Galibarda bağlar boyun bağını

[1] «Kande olsam» yerine.

Giymiş sıkma canfes ..... var
Parlak konduranın yüzüne basar
Zelzeleye verir âlemi sarsar
Salladıkça şalvarının ağını

Taze gülden nâzik ter gül yanağı
Gîsûları sünbül lâle dudağı
Nâz ile sarkıtmış belden aşağı
Saat kordonunda zer saçağını

Gedâî gördükçe ol çeşm-i-mahmûr
Çâh-i-zenahdânın gören bayılur
Hasedinden kâfur simsiyah olur
Görse ten-i billûrunun ağını

— 10 —

Gördüğüne kaş oynatup göz atma
Öyle ahmak değil insanın güzel
Güler yüz gösterüp halkı aldatma
Ahdinde vefâsız yalansın güzel

Micmer-i hüsnüne oku bir maval
Ne sevdâya düşür ne aklını al
Çalıver ağzına bir parmacık bal
Var ömrü oldukça yalansın güzel

Kurnaz keklik gibi eller kınalı
Ocaklar yandırdın kahpe analı
Niçe evler yıktın deyyus babalı
Ben bilirim seni filânsın güzel

Gedâ'yım arzum var hilâl kaşında
Neler etti on üç on dört yaşında
Çoktan beri ciğerciğim başında
Kan ulaşmış bir kan çıbansın güzel

— 11 —

Ey kamet-i mevzun serv-i bülendim
Buyur bu gülşanda hirâm et güzel
Cemâlinden özge Yûsuf menendin
Bana seyr-i bâğı harâm et güzel

Nice hâk-i pâyin olmayayım ben
Akrânın bulunmaz nevrestesin sen
Medd-i âhım gibi başlı eliften
Mekteb-i şîveye devâm et güzel

Çeşm-i mestin beni sevdâya saldı
Mihnetim çoğaldı sabrım azaldı
Gitti akl u fikrim bir canım kaldı
Anı da almağa devâm et güzel

Gedâî âşıka yalan söyledin
Âkıbet kandırdın nettin neyledin
Yok halâsım beni meftûn eyledin
Gayri var babana selâm et güzel

— 12 —

Yâr ile var idim cümleden akdem
Hakîkat pîrine bendoldum mahrem
Vücûde gelmezden balçıktan Âdem
Sulbünde Cennet-i me'vâda idim [1]

Gizli esrar buldum lûtf-i Mûsâ'da
Bir hayli bekledim Tûr-i Sînâ'da
Bir zaman ağladım rûh-i İsâ'da
Nûh ile berâber deryâda idim

Gedâ'yım gösterdim her yüzden nişan
Yüzsürüp dolaştım mekân bemekân
Yaparken Kâ'be'yi Halîl-ür-Rahman
Ben tavâf-ı Beyt-i ulyâ'da idim

— 13 —

Olmak içün halka bir ibretnümâ
Mülk-i aşka bir âyine götürdüm
Her bir pâresinden bin hurşîd peydâ
Olur elbette dûrbîne götürdüm

Azmedüp ben dâr-ı ademden geldim
Nun vel-Kalem'in ben sırrını bildim
Zülfekar kuşandım Düldül'e bindim
Çok kâfiristânı dîne getirdim

[1] İlk bendi noksandır.

Hazz-ı Hıtâ zuhûr etti Huten'den
Mâh-ı Mihr-i felek aksetti benden
Çıktı ceyş-i Habeş burc-i bedenden
Nûr-i aşkın dâr-ı Çîn'e götürdüm

Gedâî hakîkat sırrını ferde
Söylemem mecazdan çektim bir perde
Cesetten damardan candan içerde
Ehl-i keşfe bir defîne götürdüm

— 14 —

Yâr şem'-i hüsn ile canımı yakar
Cinsi ateş nâr-ı Nemrud soyundan
Cû misâli durmaz her yana akar
Gayet hafif kanlı kavak soyundan

Bendetme gönlünü her nevcivâna
Tîg-i mehabbetle kıyarlar cana
Pehlivan-ı aşkol çık bu meydana
Seni bir fend ile atar oyundan

Gedâî bu yolda koydun ise ser
Canına minnettir cefâ-yi dilber
Gel mey ü mahbuptan bana geç derler
Hiç âşık geçer mi eski huyundan

— 15 —

Âh efendim düştüm gurbet kahrına
İşim gücüm oldu zikrullah vatan
Bilmem bu feleğin bize kasdı ne
Irak oldu gözden nazargâh vatan

Gurbet ele giden er yiğide bes
Düşmanım gurbete etmesin heves
Bülbüle yaptırsan altından kafes
Yine inler imiş âh ü vah vatan

Gedâî bir âteş düştü özüme
Felek avcı olmuş bastı izime
Evvel sıla görünürdü gözüme
Şimdi görünmiyor Beytullah vatan

— 16 —

Çekilmez âteşi dûzahtan şedîd
Firâkı hasreti nârı gurbetin
Lûtf u mürüvveti olmuş nâbedîd
Kalmamış vefâdâr yârı gurbetin

Kimseler gurbeti etmesin arzû
Ne tükenmez mihnet ne hasrettir bu
Ben nâr-ı firkatle yandıktan geru
Yere batsın kisb ü kârı gurbetin

Gedâî'yim dostlar bilmem nideyim
Evvel bahar gelsin çıkıp gideyim
Varup vatanımda ârâm edeyim
Görmeyim yüzünü bâri gurbetin

— 17 —

Çıksa zîr-i festen gîsû-yi dilber
Mâh-ı ruhsârını ayrı gam tutar
Yâdedüp lâ'lini şep tâ beseher
Rind-i aşkın elde câm-ı Cem tutar

Nûr-i aşka can ü ciğer dağlasam
Kanmam hicr-i yâra her gün ağlasam
Ne dem hasret hançerini dağlasam
Nâvek-i müjgânım dest-i nem tutar

Düştü dil dildâra bilmem ne hikmet
Göremem bir yerde semt-i selâmet
Boşansa bedenden şîr-i mehabbet
Ne Âdem zapteder ne Rüstem tutar

Öldürür *Gedâ'yı* bu derd-i hicran
Bulunmaz derd-i aşk def'ine derman
Bir elinde hançer birinde keman
Zahma gelmiş nâzenînim sem tutar

— 18 —

Bana sevmek içün bir yâr bulunmaz
Her âşık kendine bir civan tutar
Dilde gam bulunur dildar bulunmaz
Rişte-i emelim hep hicran tutar

Dest-i Zelîha'ya yâr etti tedbir
Dâmen-i Yûsüf'ten reddetti takdir
Dolaşır gönlümde her saatte bir
Akreb-i efkârım yelkovan tutar

Meykede-i gamda *Gedâî* giryan
Nûşederim hûn-i ciğer-i büryan
Bahtiyâr olursa sâki-i devran
Bezm-i meyde câm-ı ergavan tutar

— 19 —

İrişti bahârı bâğ-ı visâlin
Mürg-ı-dil zülfünden âşiyan tutar
Açıldı gül gibi ol ruh-i âlin
Andelîb-i aşkı mihriban tutar

Gönül vermek olmaz çeşm-i mestine
Gamzelerin hançer almış destine
Meyl ü mahabbeti âşık kasdına
Ebrûlerin elde ter ferman tutar

Lûtfet tîğ-i nâze dermiyân etme
Güzeller içinde nam nişân etme
Merhamet kıl cana kıyma kan etme
Kanlı zâlim kan edeni kan tutar

Göz süzüp ey çeşm-i mestâne beni
Eyledin âkibet dîvâne beni
Bırakmaz *Gedâî* bir yane beni
Can riştesin iki kahraman tutar

— 20 —

Nedir bu fitneler çeşm-i şûhunda
Mest-i nâzın iki dilâver tutar
Hûnî gamzelerin ey gül-i hande
Kasd-ı câna elde tîğ teber tutar

Sen âfet-i cansın ey çeşm-i âhû
Nedir bu nîm bakış hançer-i ebrû
Şemşîr-i aşkına her zaman yâ Hû
Üftadeler candan gecer ser tutar

Gedâî ettikçe ben arz-ı niyaz
Edersin bin gûne şecâat ibraz
Olur pâyimâlin ey şûh-i mümtaz
Dâmen-i vaslını hangi er tutar

— 21 —

Bırakma semtine zâlim ağyârı
Yüz bulur kûyunda belki yer tutar
Ni'met-i vaslından ister iftarı
Nakd-i vısâlini kangi er tutar

Sen her güzellikle erdin kemâle
Düştü âşıkların meyl-i visâle
Almış seni bir âguş-i hayâle
Her gün miyânını zer kemer tutar

Söyler tûti gibi cevher saçarsın
Bâz-ı dili nâmahreme açarsın
Gedâî meftûnun oldu kaçarsın
Seni inkisârım a dilber tutar

— 22 —

Bana nispet idüp semt-i-ağyâra
Nâz ile ol şûh-i âlîşan gider
Rakipler göz atar vuslat-ı yâra
Benim içerimden heman kan gider

Ne hicrandır ne firkattir ne gam bu
Hiç semt-i vefâya gelmez o mehrû
İnsâf eylemezse hançer-i ebrû
Ara yerde kan dökülür can gider

Gedâî ben geçsem nevcivânımdan
Gönül geçmez şûh-i hüsn ü ânımdan
Çıkmaz aşk ü sevdâ cism ü cânımdan
Rûz-i haşre kadar bu hicran gider

— 23 —

Uslanmaz şâne-i meyl-i gül'izâr
Dest uzatır zülf-i yârdan tel çeker
Dehşetinden olur her teli bir mâr
Lerze tutar korkusundan el çeker

Cevr-i yârı her bir âşık çekemez
Ne Tay [1] ne Bermekî Hâtem çekemez
Bu belâ-yı yârı Rüstem çekemez
Çekse bu mihneti ancak dil çeker

Gedâî mir'ât-ı dilin satpâre
Bir sûretle teslîm olmaz ağyâre
Düşse meyl-i rakip ruhsâr-ı yâre
Şâh-ı emel gözlerine mil çeker

[1] Hatem Taî.

— 24 —

Beni mecrûh etti hançer-i-bürran
İki dîdelerim kanlı yaş döker
Rahmedüp rîze-i elmas her zaman
Gelir zahm-ı dile kalem kaş döker

Her dem bana ol şûh etmek ister naz
Bu pazarın çok ziyânı kârı az
Emsâli bulunmaz rengi alınmaz
Va'de-i vaslında ne kumaş döker

Gedâî âleme bildirdin beni
Bütün halk-ı dehre güldürdün beni
Ecelimden evvel öldürdün beni
Hayâtımda mezârıma taş döker

— 25 —

Bu esrâra vâkıf olan ârifler
Nefsini cümleden mukaddem bilir
Terkedüp hevâ vü hevesten geçer
Ehl-i dehri zevk u şevki gam bilir

Can dîdesi bir nigâra duş olur
Eğlenir anınla gönlü hoş olur
Atar dîbâları hırkapûş olur
Kendini bir şâh-ı-muazzam bilir

Gedâî safâyı âdemde ara
Cefâyı Bermekî Hâtem'de ara
Her ne arar isen âdemde ara
Saltanat-ı aşkı çün Edhem bilir

— 26 —

Necm-i burc-i dilin her esrârını
Ne Eflâtun ne bir müneccim bilir
Abdal arzeylemez halka varını
Kimse bilmez kimde ne var kim bilir

Mir'ât-ı-hayâle gelse dilrübâ
Olur bir bakışta bin sûret peydâ
Durmaz gönül vuslat ister dâimâ
Mecnun'dur ne temkin ne terkim bilir

Âşıka bir hırka bir lokma yeter
Devlet-i Dünyâ'ya ârif nâzeder
Gedâî bîbeka devleti nider
Zâtı kimyâ bulmuş ilm-i-sîm[1] bilir

— 27 —

Gülistân-ı-hüsnün revnak bulalı
İşim bülbül gibi âh ü figandır
Kemend-i zülfünden dilbend olalı
Zincirini süren hayli zamandır

[1] İlmi Simya

Gitmez tîr-i gamzen zahmı bedenden
Can gitse mehabbet çıkar mı tenden
Al sevdâyı benden geçeyim senden
Ver gönlümü başkasına dolandır

Atma cevr okların kanıma girme
Beni öldürürsen maksûda erme
Bir bûse va'det te vermessen verme
Bâzı bari gel ağzımı sulandır

Gedâî her şûha sen olma yakın
Anlar cevretmeğe ararlar şaşkın
Güzeller va'dine aldanma sakın
Zamâne şûhunun va'di yalandır

— 28 —

Nûr-i basîretle bir kaç gönülden
Dost iklîmi çatal çatal görünür
Ayn-ı ibret ile mir'ât-ı dilden
Kande baksam bir hüsn-i hal görünür

Bu hicrâna ister ağla ister gül
Bu derdin def'i güç çekmesi müşkül
Pâre pâre olsa mir'ât-ı gönül
Her birinden bir hup cemal görünür

Gedâî âlemi ben ettim hesap
Derler içinde var her an inkilâp
Meşrikten kemâle erse âfitap
Cânib-i mağripten zeval görünür

— 29 —

Cem'ettin başına sen bu leşkeri
Hüsn elinden Dagıstan'a mı gidiş
Ebrûlerin olmuş Fas seraskeri
Çin eline Bedahşân'a mı gidiş

Dîdelerin olmuş sermest ocağı
Lâmelif kaşların açmış sancağı
Gamzeleri çekmiş kanlı biçağı
Doğru mülk-i Süleymân'a mı gidiş

Gedâî râhında çok çektim emek
Kolay değil imiş vaslına ermek
Böyle salınarak gözler süzerek
Gürcistan'a imtihâma mı gidiş

— 30 —

Sevdim bir dilberi huplar serveri
Kızarmış ruhleri ter güle nisbet
Dudağı sükkeri kudret kevseri
Hâl-i Hindûları fülfüle nisbet

Yaslandım dergâhın ol pâdişâhın
Gönül bekler râhın ol yüzü mâhın
Görsem bir nigâhın çeşm-i siyâhın
Zülf-i siyâhıdır sünbüle nisbet

Birliğe geçilmiş rahmet saçılmış
Sürâhi koçulmuş meyler içilmiş
Gülleri biçilmiş gülşen seçilmiş
Goncalar açılmış bülbüle nisbet

Gedâî'yim dildâra ey şâhım hünkâr
Bârekâllah ey yâr nedir bu etvâr
Cemâlinde envâr çeker yâ Haydar
Kaşların Zülfekar Düldül'e nisbet

— 31 —

Sen bizden nefret etme ey saçı Leylâ
Öyle hakîkatsiz yolsuz değiliz
Bizlere kerimdir Hazret-i Mevlâ
Biz de bir goncayız tersiz değiliz

Sana insaf versin Hazret-i Mevlâ
Neden açılmazsın ey gül-i ra'nâ
Beşerin kıymetin biliriz cânâ
Uyurken çalmayız hırsız değiliz

Gedâî Mevlâ'ya eyle itâat
Sana kereminden ersin inâyet
Hacı Bektaş gibi sâhip kerâmet
İkrârımız vardır pirsiz değiliz

— 32 —

İnkilâb-ı devran aksine döndü
Gama tebdil oldu sefâhetimiz
Bezm-i mahabbetin şem'ası söndü
Kapandı hâne-i saâdetimiz

Derûnumu nâr-ı firkat dağladı
Cûşa geldi can dîdesi ağladı
Etrâfımı gam leşkeri bağladı
Kat'oldu tarîk-ı selâmetimiz

Gedâî hâlimiz pek yaman oldu
Def'i güç bağrımız kızıl kan oldu
Dânesini bekler âşiyan oldu
Mürğ-i rûhu Kaf-ı kanâatimiz

Divan

Mersiye

Şem'-i bezm-i ehl-i irfandır Hüseyn-i Kerbelâ
Nûr-i fazl-ı sun'-i Rahman'dır Hüseyn-i Kerbelâ
Dâr-i hikmet mâye-i candır Hüseyn-i Kerbelâ
Sırr-ı zât-ı Şâh-ı merdan'dır Hüseyn-i Kerbelâ

Seyyid-i şübbân-ı cinandır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

Mihr ü mâh-ı nûr-i Ahmed'den oluptur pür ziyâ
Şem'-i eyvân-ı hakîkattır Aliy-yel-Mürtezâ
Nûr-i Hak mesmum Hasan mazlûm Hüseyn-i Kerbelâ
Matla'-ı şems-i nübüvvettir dahi Zeynel'abâ

Seyyid-i şübbân-ı cinandır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

İster isen hazret-i Allah için sen doğru yol
Yüz sür özünü velâyetten Takî sultânı bul
Gel Nakî'nin kemterinin kemterine öz kul ol
Askerî nâr-i hidâyetle doluptur sağ u sol

Seyyid-i şübbân-ı cinandır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

Gel Muhammed bahr-ı rahmettir ümîdin kesme sen
Bende ol tak boynuna Şâh-ı velâyet'ten resen
Telhgâm olmaz velî zehr-i helâhil nûşeden
Sâki-i kevser enîs-i ehl-i cennettir Hasen

Seyyid-i şübbân-ı cinandır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

Verd-i gülzâr-ı şehâdetten ayırma Bâkır'ı
Bülbül-i bâğ-ı velâyettir unutma Ca'fer'i
Goncadır Kâzımı Mûsâ bâğ-ı cennet gülleri
Şâh-ı âlemdir Ali Mûsâ Rızâ'nın kemteri

Seyyid-i şübbân-ı cinandır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

Mehdi-i sâhibzaman kutb-i cihânın cânıdır
Dest-i zabtında felekler devr anın devrânıdır
Zübde-i sırr-ı velâyet burcunun sultânıdır
Dem anın devrân anın fermân anın fermânıdır

Seyyid-i şübbân-ı cinundır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

Ey *Gedâî* bunların râhında kim olmaz türâb
Hâkipâyine yüzün sürsen olur bir mâhitâb
Zerre veş kesmem ümîd olsam dahi ehl-i azâb
Melce-i dâr-ı penâhımdır benim yevm-i hisâb

Seyyid-i şübbân-ı cinandır Hüseyn-i Kerbelâ
Cevher-i can nûr-i îmandır Hüseyn-i Kerbelâ

— 34 —

Nakd-i ömrüm sarfolur her lâhze her ân Ahmed'e
Nola kılsam hâkipâyinde fedâ cân Ahmed'e
Cânının terkin kılup îd-i-visâlinde olur
Ben gibi bin âşık-ı-şûrîde kurbân Ahmed'e
Şem'-i bezm-i vaslının pervânesi oldun gönül
Giceler tâ supha dek ağla tutuş yan Ahmed'e
Bülbül âsâ gonce ruhsârın görüp âh eyle kim
Sen ne denlû âhedersen olkadar şân Ahmed'e
Bakmağa ruhsârına kıymaz meğer göz merdümü
Gözleri çıksın hakaretle bakan yan Ahmed'e
Ey *Gedâî* menzil-i maksûda erdin âkıbet
Eyledin tahsîl-i kurbiyyet o sultân Ahmed'e

— 35 —

Küfr-i zülfün rahneler saldıkça îmân üstüne
Şâh-ı Fas eyler hücum ol kâfiristân üstüne
Kande olsun seyf-i ebrû perçeminden can halâs
Hûni çesmin ey perî kan eylemiş kan üstüne
Sofî var ol tîğ-i gamzenden dile bulsun aman
Pençe-i şîr-i nigâhın kasdeder hân üstüne
Gözlerin vuslat temennîsi ile bûseyledim
Cânımı kıldım fedâ düştüm o peygân üstüne
Vasla dâir bir cevâb olmuş ki fi'le gûş-i can
Tâbi'-i fermanber oldum emr ü fermân üstüne
Yûsuf'um mihr-i melâhat mülkünün sultânısın
Eyledim tercîh hüsnün Şûh-i Ken'ân üstüne

Bir *Gedâ*'yım âteş-i-hasretle yaktın cânımı
Yok mudur bir su seper bu nâr-ı hicrân üstüne

— 36 —

Bir taraf mihr-i mahabbet tâze mehrûr bir taraf
Cümle şuh bir yana dursun yâr-ı nikhû bir taraf
Yok nazîri serteser mecmû'-i hûban tutsa saf
Olsa âlem bir taraf ol çeşm-i âhû bir taraf
Kahramân-ı dehre vermez gamze-itîri aman
Dursa Rüstem bir taraf ol seyf-i ebrû bir taraf
Ol perînin ayn-ı ibretle gören ruhsârını
Vâlih ü hayrân olur dursun hele bu bir taraf
Ceyş-i gam çekmiş Kızıl elma'ya dil garâtına
Hâl-i Hindû bir taraf veçhinde gîsû bir taraf
Ey *Gedâî* câna kâretti rakîbin minneti
Oldu mehrû bir taraf ağyâr-ı bedhû bir taraf

— 37 —

Kâ'be-i ruhsâr-ı yârı eylemiştim ben tavâf
Dehr-i dûne gelmeden emrolmadan hem Nûn ü Kâf
Cân ile hem cân idim cânân ile cânân idim
Âlem-i vahdette tutmuştum güzel bir i'tikâf
Çeşm-i can kıldı nazar ibretle Hak'kın vechine
Hamdola âyîne-i kalbim o günden oldu sâf
Bildim Hak'kın varlığın îmân ü ikrâr eyledim
Tâ Elest bezminde ruhlar cem'olunca saf saf

İstedim cinn ü beşer şeklinde bir sûret tutam
Çâr anâsır gömleğin giydim çekildim bir taraf
Ey *Gedâî* hâce-i aşktan alup ben dersimi
Cümle evzâ'-ı cehâletten ben ettim i'tirâf

— 38 —

Mersiye

Nûr-i fazl-ı Kibriyâsın yâ Hüseyn-ibn-i Ali
Şem'-i bezm-i enbiyâsın yâ Hüseyn-ibn-i Ali
Şebçerâğ-ı evliyâsın yâ Hüseyn-ibn-i Ali
Nûr-i çeşm-i Mustafâ'sın yâ Hüseyn-ibn-i Ali
Sırr-ı zât-ı Mürtezâ'sın yâ Hüseyn-ibn-i Ali

Nûr-i Zâtın sırrıdır bîşübhe emr-i Nûn u Kâf
Pertev-i mihr-i ruhinde oldu mahlûk her taraf
Arş ü Kürs Levh ü Semâ sahrâ-yi âlem Kûh-i Kaf
Bunca eşyâ yüz tutup her dem seni eyler tavâf
Kâ'be-i beyt-i Hudâ'sın yâ Hüseyn-ibn-i Ali

Anberistan oldu hep Mekke Medîne çölleri
Âlemi kıldı muattar nâr-ı zülfün telleri
Açtı gülzâr-ı velâyette vefâ sünbülleri
Ruhlerin âl ü kızıl bâğ-ı risâlet gülleri
Bülbül-i Kul innemâ'sın yâ Hüseyn-ibn-i Ali

Şems-i eyvân-ı hakîkat din çerâğı pür zıyâ
Mazhar-ı nûr-i cemâlin evliyâ vü enbiyâ
Verd-i gülzâr-ı nübüvvet gülşen-i Âl-i Abâ
Şâh-ı Merdân-ı Velâyet'ten bu mîrastır sana
Sen imâm-ı pîşüvâsın yâ Hüseyn-ibn-i Ali

Cevher-i aşkınla dil beyt-i derunda münzevî
Nûr-i ruhsârınla rûşen oldu bu kalbim evi
Çeşm-i cân ile görür kim baksa sûrî ma'nevî
On sekiz bin âlemin cânı cemâlin pertevi
Menba'-i nûr-i hüdâsın yâ Hüseyn-ibn-i Ali

Câna kâretti *Gedâî* Ehl-i beyt'in firkati
Eylemem cânân için bir câna artık minneti
Şâhı sensin bu muhibb-i Hânedânın devleti
Kim seni sevmez ise eyler furûd-ı lâ'neti
Sen şehîd-i Kerbelâ'sın yâ Hüseyn-ibn-i Ali

— 39 —

Bülbül iken nâle vü efganım aldın ey felek
Bir lebi gonca yüzü gülşânım aldın ey felek
İşbu gamla ben nice hâk ile yeksân olmayım
Varımı hem yârımı yârânım aldın ey felek

Ey felek iylikle nâmın bir dahi yâd etmeyim
Haşre dek derd ü gamınla gönlümü şâdetmeyim
Derd ü cevrinden nice ben zâr ü feryâd etmeyim
Bir adâlet sâhibi sultânım aldın ey felek

Sabrederdim her kazâya hazret-i Eyyub gibi
Yüz sürüp dergâhına cânânımın çârub gibi
Durmadan kan ağlasın bu gözlerim Ya'kub gibi
Misli yok bir Yûsuf-i Ken'ân'ım aldın ey felek

Bir *Gedâ*'yım şevket ü dârâyı versen istemem
Gerçi Mecnûn'um bugün Leylâ'yı versen istemem
Hâsılı va'deyleyip dünyâyı versen istemem
Sen benim dünyâ değer cânânım aldın ey felek

— 40 —

Sâye salmış Gün cemâlin üzre ebrû mûlerin
Her şebi zulmette koymuş Mâha nisbet rûlerin
Baş açık yalın ayak efsûn ile hindûlerin
İklim-i Çîn'e düşürmüş dîde-i âhûlerin

Lâfetâ seyfin alup resmen iki ebrûlerin
Cem'edüp Fas mülküne ordu çeker gîsûlerin

Kilk-i kudret levh-i dilde vechini tasvîr eder
Hat çeküp Seb'ulmesânî âyetin tahrîr eder
Vermese hâlin eğer nerrü şirandan bir haber
Korkarım hışma gelüp şemşir-i gamzen kan eder

Lâfetâ seyfin alup resmen iki ebrûlerin
Cem'edüp Fas mülküne ordu çeker gîsûlerin

Masdar-ı kudret keşîd etmiş acep pîşânına
Sûre-i İnnâfetahnâ hattını ünvânına
Fethedüp girmiş şehâ bu Kerbelâ meydânına
Hamledüp Düldül'süvâr olmuş döner her yanına

Lâfetâ seyfin alup resmen iki ebrûlerin
Cem'edüp Fas mülküne ordu çeker gîsûlerin

Kametin servîlere seyr-i gülistân istedir
Midhatin mürg-i dile Pend ile Bustân istedir
Rahş-i nâzın nâtüvânî tab'â meydân istedir
İşvebâzım sevdiğim kan üstüne kan istedir

Lâfetâ seyfin alup resmen iki ebrûlerin
Cem'edüp Fas mülküne ordu çeker gîsûlerin

Ey *Gedâî* gör bu gün Fas mülkünün bir dâveri
İklim-i Çîn'e çeker beytülhazenden leşkeri
Ol sebepten ben de teslîm eyledim cân ü seri
Nice dil garet edersin bu revişle ey peri

Lâ fetâ seyfin alup resmen iki ebrûlerin
Cem'edüp Fas mülküne ordu çeker gîsûlerin

— 41 —

Atma müjgân okların bu cânıma Allah içün
Girme ey ebrû kemânım kanıma Allah içün
Hasteyim bir çâre kıl hicrânıma Allah içün
Ey hekîm-i vaktolan gel yanıma Allah içün
Bir ilâc et derd-i bîdermânıma Allah içün

Vermeden sîlâb-ı dehri dîde-i giryân yürü
Olmadan her katresi bir bahr-i bîpâyân yürü
Hasret ile çıkmadan bâri bedenden can yürü
Râz-ı hicrimdir ecel vaktımdır ey Lokman yürü
Durma gafil sa'y kıl imkânıma Allah içün

Bülbül âsâ bir kuru sevdâya uğrattım serim
Rahmedüp gülzâra gelmez ol gül-i nâzikterim
Niçe gündür gülcemâlin görmeğe hâhişgerim
Bunca yıldır küllüşey bûy-i visâlin beklerim
Kıl tarahhum bu dil-i nâlânıma Allah içün

Dostlarım tutsun elim hiç yok mu bir ehl-i vefâ
Hâksâr oldum ayak altında kaldım vah bana
Eyledim ol nevcivânım râhına cânım fedâ
Tutsun Azrâil girîbânımı minnet ne sana
Al kavuştur cânımı cânânıma Allah içün

Sen ne gülzâr-ı vefânın berkisin ey hüsn ü ân
Âteş-i hicran verir bâd-i bahârın her zaman
Sîneme sûzişli bir urdun ki ey kaşı keman
Cân ü cismim sû be sû yandı elinden el'aman
Bir içim su serp ten-i büryânıma Allah içün

Hayli demdir âşıkın ol şuh unuttu galibâ
Hiç nazar kılmaz o çeşm-i mest-i naz benden yana
Terk-i uşşâk eylemek insaf mıdır ey âşinâ
Böyle söyle kûy-i dildâra gidersen ey sabâ
Vasf-ı hâlim et şeh-i hûbânıma Allah içün

Bilemem servi edâ gül yüzlü yâra neyledim
Andan özge tâze bir dilber mi sevdim peyledim
Ey *Gedâî* çâresiz kaldım da hâlim söyledim
Dertlerim bir bir ciğer hûnuyla takrîr eyledim
Oku bu dîvanımı sultânıma Allah içün

— 42 —

Ey sabâ derd-i dilim dildâra söyle bak ne der
Dâğ-ı sînem rûz-i hicrim yâra söyle bak ne der
Dâd elinden düştüğüm pürzâra söyle bak ne der
Derd-i hasretle derûnum yâra söyle bak ne der

Ol tabîb i yâr-ı gülruhsâra söyle bak ne der
Var bu derdin def'ine bir çâre söyle bak ne der

Başın içün söyle hâlim ol şeh-i hûbânıma
Düştü bu nâr-ı mahabbet sevdim anı cânıma
Tîğ-i hasret yâreler açtı benim her yânıma
İns ü cin kılmaz tahammül nâle vü efganıma

Ol tabîb-i yâr-ı gülruhsâra söyle bak ne der
Var bu derdin def'ine bir çâre söyle bak ne der

Evc-i istiğnâda bir şûha iriştim der iken
Pâymâl oldum ayak altında kaldım işte ben
Yok mu bu âlemde bir uşşâk hâlinden bilen
Bu *Gedâî* nâçizin derd-i derûnun yârı sen

Ol tabîb-i yâr-ı gülruhsâra söyle bak ne der
Var bu derdin def'ine bir çâre söyle bak ne der

— 43 —

Âşık oldur derd-i hicrân ile her dem yâneler
Sanma bir dem derd-i hicr ü firkat ile kaneler
Şem'i-bezm-i dilde bilmem yâ neler var yâ neler
İntizârım âteşinden tutuşur pervâneler

Her ne dem lâ'lin hayâlile olur eşkim şerâb
Nâr-ı gam bağrım yakup eyler ciğergâhım kebâb
Sînemi defler gibi döğdükçe âheyler rebâb
Na're-i yâ Hû çeker hâlim gören mestâneler

Şerbet-i lâ'lin eder sîrâb hastedilleri
Bâde-i vaslın bulanlar neyler âb-ı kevseri
Rind-i aşkın mâyesi câm-ı visâlin cevheri
Dest-i sakîlerde her dem devrolan peymâneler

Yok tabîb-i çâresaz bu derd-i aşka em bilir
Olmaz iflâh dâğ-ı hicr-i yâra kim merhem bilir
Bilse bu derd-i mahabbet def'ini Edhem bilir
Başıma tengoldu tâc ü taht-ı devlethâneler

Bu *Gedâî* baş açık abdalın olmuştur heman
Hâkipây-i vaslına rahmeyle ey rûh-i revan
Bize bestir hânkah-ı devlet-i pîrimugan
Hep müsâvî indimizde mescid ü meyhâneler

— 44 —

Biz kuluz ol Hâlik'a eşyâ bizimdir bizdedir
Bizden ayrı sanmanız Mevlâ bizimdir bizdedir
Ehl-i dillerdir hakîkatle muazzez bilmiş ol
Gözsüze pinhandır ol ammâ bizimdir bizdedir
Her cihetle kalbimiz cânâ tecellîhândedir
Biz tecellî Tûr'uyuz Sînâ bizimdir bizdedir
Kim severse Hak'kı kalbi içre her dem yoklasın
Biz anı sevmişleriz hâlâ bizimdir bizdedir

Ey *Gedâî* hep kerâmetler benî Âdem içün
Hamdola âyât-ı Kerremnâ bizimdir bizdedir

— 45 —

Ol perî üftâde-i dilsûza şefkat eylemez
Âteş-i hicrân ile yansan da rağbet eylemez
Yüz sürüp hâk-i der-i vaslında etsen de niyâz
Sûret-i dîvâra benzer arz-ı ülfet eylemez
Can bedenden çıksa bûs-i la'linin sevdâsına
Âb-ı nâbından sana bir katre himmet eylemez
Rûz ü şep ol nâfe-i çîn-i visâlin bekliyen
Vahşi âhû veş kaçar bir lâhze vuslet eylemez
Yek nazarla iltifât in'âm ü ihsân etse de
Şâhlar asla gedâlarla mahabbet eylemez
Müşterîdir şâh u husrevler metâ'-ı vaslına
Ben *Gedâ*'ya zerre veş ol şûh minnet eylemez

Semaî

— 46 —

O denlû nûr-i hikmet gördüm ey şuh hüsn ü ânında
Uyandırdım çerâğ-ı gönlümü ben âsitânında
Der-i Lokmân'a gelmiş derd-i hasret def'in arzetsin
Meğer tîr-ı mahabbet zahmı var hâtırnişânında
Makamı Kaf-ı istiğnâda olsa mürg-i ankanın
Yine mihmân olur mûr-i zaîfin âşiyânında
Sürüp yüz hâkine cevlân edersin semt-i cânâne
Yine bahr-ı mahabbet mevce gelmiş cism ü cânında
Düşerdi cevher-i ferd-i mürüvvet dest-i Hâtem'den
Meğer sen varolaydın Hâtem'i Tây'in zamânında
Gedâî dün gice nâz ü nezâketle kamer tal'at
Ne devlettir gelüp bir lâhze ârâm etti yanında

— 47 —

Süleymân ol tekebbür eyleme nefsin hevâsında
Bugün mûr-i zaîfe iltifât et Hak rızâsında
Makamın evc-i ulyâ kadrin a'lâ olsa fahretme
Niçin her bir kemâle bir zevâl var mâverâsında
Ulüvv-i himmetin bir şem'-i bezm-i vasla hasr et kim
Anın nûr-i mahabbetten eser olsun ziyâsında
Görünse burc-i mîzân-ı felekten necm-i ikbâlin
Sana bir sûret-i resm-i vefâ yoktur bekasında

Sakın aldanma zevk u şevk u mekr ü âline dehrin
Olur binlerce mihnet bir iki günlük safâsında
Gedâî etme ümmîd-i vefâ çarh-ı sitemgerden
Değildir zerre veş sâbit kadem ahd-ı vefâsında

— 48 —

Geç ey vâiz sen ol sûy-i riyâda çok savaş etme
Hevâ-yi nefs ile kürsîde çeşmin kanlı yaşetme
Azâb âyetlerin tefsîr edüp kesb-i maâş etme
Oku Lâtaknetû min rahmetillâh'ı telâş etme

Hakîkat cevherin seng-i sitemle hurduhâş etme
Eğer esrâr-ı aşka mahrem isen gayre fâş etme

Nazar kıl can gözün aç ehl-i hâl ol bir kemâl iste
Cihânın ziynetinden geç ne devlet ve ne mâl iste
Soyun varlık libâsın fakr hâlol köhne şâl iste
Eğer âşık isen yâ hû visâl iste cemâl iste

Hakîkat cevherin seng-i sitemle hurduhâş etme
Eğer esrâr-ı aşka mahrem isen gayre faşetme

Eğer sen ilm ile âkil isen bâb-ı şerîatte
Sakın bir kimsenin beyt-i dilin yıkma tarîkatte
Neler vardır ki bilmezsin bu ahkâm-ı hakîkatte
Hudâ mü'minlerin kalbindedir yok kasr-ı cennette

Hakîkat cevherin seng-i sitemle hurduhâş etme
Eğer esrâr-ı aşka mahrem isen gayre fâşetme

Eğer geçmek dilersen arsa-i mahşer Sırâtından
Ayağın çek bu mülkün sen de râh-ı inbisâtından
Bulup bir mürşid-i kâmilden el tut iste bâtından
Sülûk erbâbını zanneyleme kim iştitâtından

Hakîkat cevherin seng-i sitemle hurduhâş etme
Eğer esrâr-ı aşka mahrem isen gayre fâşetme

Gedâî âşık-ı sâdık cemalsiz cenneti neyler
Olup vahdetnişin Hak'kın rızâsın er olan pevler
Bilirken işbu esrârı neye zâhit inâd eyler
Geçip dîdâr-ı Hak'tan kasr-ı cennet zevkini söyler

Hakîkat cevherin seng-i sitemle hurduhâş etme
Eğer esrâr-ı aşka mahrem isen gayre fâşetme

— 49 —

Beni bend-i esîr etti medet bu nefs-i emmâre
Sığındım nefs elinden melce-i dergâh-ı Settâr'e
Medet senden der-i ihsânına geldim yüzü kare
İlâhî rahmetin mahsus bilüp mücrim günahkâre

Niyâzım bu benim sen hazret-i sultân-ı Gaffâr'e
İriştir menzil-i maksûdumu sür'atle dîdâre

Dilimde vird-i tesbih eyledim ben yâ Sabûr ismin
Derûnum levhine tasvîr kıldım Hû Şekûr ismin

Gönül mir'âtına saldı ziyâ âlemde Nûr ismin
Göründü sûret-i Esmâ-i hüsnâ'da Gafûr ismin

Niyâzım bu benim sen hazret-i sultânı Gaffâr'e
İriştir menzil-i maksûdumu sür'atle dîdâre

İlişti can gözü dîdârına mir'ât-ı kudrette
Anınçün âşık-ı mecbûrun oldum kaldım hayrette
İkimiz bir tek idik tâ ezel ahkâm-ı vahdette
Seni benden beni hiç senden ayrı bilmem elbette

Niyâzım bu benim sen hazret-i sultânı Gaffâr'e
İriştir menzil-i maksûdumu sür'atle dîdâre

Der-i ihsânına geldim mürüvvet eyle sultânım
Bağışla hak Habîb'in hürmetiyçün cümle isyânım
Gedâî bir tehîdest rûsiyâh akl-ı perîşânım
Medet verme ziyânı destine çâk-i giribânım

Niyâzım bu benim sen hazret-i sultânı Gaffâr'e
İriştir menzil-i maksûdumu sür'atle dîdâre

— 50 —

Eyâ ey hazret-i sultân-ı âlem taht-ı devlette
Eyâ ey menba'-ı şefkat sarâ-yı burc-i hikmette
Eyâ ey mazhar-i esrâr olan sûrette sîrette
Eyâ ey râh-ı adnin rehberi rûz-i kıyâmette

Atâyâ mücrime senden olur elbette elbette
Habîbim bîkesim sensin muînim bu tarîkatte

Medet ey on sekiz bin âlemin şevketli hâkanı
İnâyet ma'dilet kânı süleymanlar süleymânı
Saâdet mülkünün mâhı şerefli Şems-i tâbânı
Fedâ kıldım yolunda nakd-i ömrü baş ile cânı

Atâyâ mücrime senden olur elbette elbette
Habîbim bîkesim sensin muînim bu tarîkatte

Buyurdu şânına Levlâke Levlâk Hazret-i Mevlâ
Seni halketmeseydi halkolunmazdı bütün dünyâ
Cihânın varlığına bâis oldun ey gül-i ra'nâ
Senin nûr-i cemâlin hakkına var oldu hep eşyâ

Atâyâ mücrime senden olur elbette elbette
Habîbim bîkesim sensin muînim bu tarîkatte

Şehâ ben bende-i fermânınım senin ta ezelden
Bırakmam dâmen-i ihsânını bir zerre veş elden
Sığındım dergeh-i ihsânına geldim medet senden
Dirîğ etme elinden çektiğim cevri sakın benden

Atâyâ mücrime senden olur elbette elbette
Habîbim bîkesim sensin muînim bu tarîkatte

Kerem kıl bende-i mücrim *Gedâ*'yı koyma nîranda
Zünûbum veznolurken kıl şefâat bâri mîzanda
Bırakma ben garîbi bîkes ü mahrum o dîvanda
Delil Lâtakantû min rahmetillâh yok mu Kur'an'da

Atâyâ mücrime senden olur elbette elbette
Habîbim bîkesim sensin muînim bu tarîkatte

— 51 —

Çıkardı âlemi baştan yine bir tâze gülfemli
Gören üftâdenin bağrı hun oldu gözleri nemli
Bakar mestâne mestâne o tıfl-ı mest-i naz demli

Medet ey âfet-i devran kıvırcık saçlı perçemli

Açılmış kırmızı gül tuhfe bâğı hup yanağında
İrişmiş nâzilen ol servi kamet işve bâğında
On üç on dördüne girmiş sarılmak tâze çağında

Medet ey âfet-i devran kıvırcık saçlı perçemli

Anı firdevs-i a'lâdan kaçırmış galibâ devran
Gören hûrî melek derler değildir Yûsuf-i Ken'an
Bütün âşıkları sevdâya saldı eyledi hayran

Medet ey âfet-i devran kıvırcık saçlı perçemli

Mücerred Âsitan'lı adı şanlı dilber-i şehrî
Bilenlerden suâl ettim dediler ismine servi
Kara sevdâlara saldı medet ey âşık-ı dehrî

Medet ey âfet-i devran kıvırcık saçlı perçemli

Gedâî'ye cünûn iklîmini baştan dolandırdı
Beni bir olmadık derde salup candan usandırdı
Heman bir ben miyim halk-ı cihânı yaktı yandırdı

Medet ey âfet-i devran kıvırcık saçlı perçemli

— 52 —

Benim âhım gibi ey gül cemâlin rengi solmaz mı
Mahabbet mülkünün gülzârı hasretle bozulmaz mı
Nasîb olsa visâlin merhemi yârem unulmaz mı

Sıkıştırsam sarılsam koçsam öpsem artık olmaz mı

İkimiz bir ten olsak rûhumu rûhuna ben katsam
Uzatup kollarım ey nevcivânım üstüne atsam
Lebin emsem yanağın öpsem alsam koynuma yatsam

Sıkıştırsam sarılsam koçsam öpsem artık olmaz mı

Benim ey nevcivânım her kemâl-i hüsne sen erdin
Saracak çağımın vaktı olur bir gün gelir derdin
Efendim şimdi işte on üç on dört yaşına girdin

Sıkıştırsam sarılsam koçsam öpsem artık olmaz mı

Atarsın sîneme cevr okların ebrû kemânından
Gedâî aşıkına çoktan efendim geçti cânından
Dolandırsam kemer veş kollarım ince miyânından

Sıkıştırsam sarılsam koçsam öpsem artık olmaz mı

— 53 —

Medet âhetmenin ey bülbül-i şûrîde var vaktı
Açar gül goncesin elbet gelince nevbehar vaktı
Olur râh-ı çemende ayş ü nûşun iştihar vaktı
Düşer ol semt-i yâra gün olur bir rehgüzar vaktı

Ne cünbüşler olur Bağlarbaşı'nda gül'izar vaktı
Hele evvel bahâr olsun da gelsin Üsküdar vaktı

Bezimde mey sunar ol sâkî-i nevreste hup gülrû
Sürâhîler olur sâfî şerâb-ı bezm ile memlû
Çeker mestâneler sermest olup bin nâle-i yâ Hû
Çıkar bir bir temâşâya çeker üftâdeler arzû

Ne cünbüşler olur Bağlarbaşı'nda gül'izar vaktı
Hele evvel bahâr olsun da gelsin Üsküdar vaktı

Tutaydım bir kayık ben de Yemiş'ten yâra ahdolsun
Görenler seyrine koşsun bütün deryâ yüzü dolsun
Yeter zencîr-i mihnetten dil-i dîvâne kurtulsun
İrişsin Üsküdar'ın mevsimi ahdim yerin bulsun

Ne cünbüşler olur Bağlarbaşı'nda gül'izar vaktı
Hele evvel bahâr olsun da gelsin Üsküdar vaktı

Gedâî arzedersin servi endam kadd-i dilcûyu
Heman seyyâh olup bîhûde cevlân etme her sûyu
Mahabbet bezminin ol bendesi gör tâze mehrûyu
Temâşâ eyle anda çek niyâzı na're-i Hûyu

Ne cünbüşler olur Bağlarbaşı'nda gül'izar vaktı
Hele evvel bahâr olsun da gelsin Üsküdar vaktı

— 54 —

Bu mürde cismime can vermesin cânandan istersem
Benim derdime dermân etmesin Lokman'dan istersem
İçip ben bâde-i aşkın şerâbın mest ü medhûşum
Bana mey sunmasın ol sâki-i devrandan istersem
Ko etsin sâkin-i künc-i ferâgat âşık-ı bîmâr
Beni idhâl-i cennet etmesin Rıdvan'dan istersem
Umûrum Hak'a tefvîz eyledim buldum belâ kaydın
Bana şadlık yüzün göstermesin sultandan istersem
Gedâî ne ise takdir gelir Nahnü kasemnâ'dan
Döküle kısmetim kat'eylesin insandan istersem

— 55 —

Açıl ey goncafem ruhsâr-ı-âlin lâlezâr olsun
Dağılsın sünbül-i gîsûların fasl-ı bahâr olsun
Visâlin bülbül-i şûrîdeye dâr ü diyâr olsun
Görüp gülşende güller verd-i hüsnün şermsâr olsun

Sana Bağlarbaşı mesken bana hicrin medâr olsun
Bu yaz ey serv-i kamet öz makamın Üsküdar olsun

Seni Beylerbeyi Çengelköyü Göksu'da bulsunlar
Gören üftâdeler Kandilli'de gökkandil olsunlar
Civâr-ı vuslata saf saf görenler bâri gelsünler
Cemâlin seyrini Çamlıca semti üzre bilsünler

Sana Bağlarbaşı mesken bana hicrin medâr olsun
Bu yaz ey serv-i kamet öz makamın Üsküdar olsun

Bulunmaz şîvekârım sen gibi âlemde bir dilber
Hicâb eyler cemâlin görmeğe gülşende gülterler
Bütün şûrîdediller bâb-ı hüsnün seyrini ister
Salın Bağlarbaşı'nda servi kaddin kametin göster

Sana Bağlarbaşı mesken bana hicrin medâr olsun
Bu yaz ey serv-i kamet öz makamın Üsküdar olsun

Sana ihsân-ı Hak'tır bu güzellik çok küçük yaşta
Aman bil kadrini ger mürg-i devlet var iken başta
Gedâî âşıkın gönlü gözü hep sen kalem kaşta
Heman leyl ü nehar kan ağlasın varsın Beşiktaş'ta

Sana Bağlarbaşı mesken bana hicrin medâr olsun
Bu yaz ey serv-i kamet öz makamın Üsküdar olsun

— 56 —

Benim bülbül gibi âh etmeğe vakt ü zamânım var
Ne bir yerlerde ârâmım ne seyr-i gülistânım var
Yazık bir vâdi-i hicrâna düştüm çok figanım var
Beni terkeyleyen bir tâze mihr-i âlişânım var

Şu yerlerde beni meftûn eden genc-i nihânım var
Ya Kartal Gebze Pendik semtlerinde er kemânım var

Haber alsam cihânın bağına olsam dahi bağban
Varup serv-i semensâ sâyesinde olayım mihman
O nevreste fidânım kangı bağda eylemiş iskân
Dolaşam Üsküdar Haydarpaşa'yı eylesem cevlân

Şu yerlerde beni meftûn eden genc-i nihânım var
Ya Kartal Gebze Pendik semtlerinde er kemânım var

Beni bu derd-i hicre saldı gitti ol perî nevzâd
Yakar beni velî nâr-ı mahabbet eyleyip berbâd
Bu bünyâd-ı gönül ta'mîrine kimden olur imdâd
Varayım Çamlıca Bağlarbaşı'nda eyleyim feryâd

Şu yerlerde beni meftûn eden genc-i nihânım var
Ya Kartal Gebze Pendik semtlerinde er kemânım var

Meğer var bir rakîb-i bedlikanın bunda parmağı
Revâ gördü o canlar pâresin benden ayırmağı
Geçerse dest-i ağyâra o şûhun tâzedir çâğı
Olur şimdengeru artık bana mesken Alemdağı

Şu yerlerde beni meftûn eden genc-i nihânım var
Ya Kartal Gebze Pendik semtlerinde er kemânım var

Niçin bilmem o şûh-ı bîvefâ yâr oldu ağyâra
Muhassal ihtiyâcı yok iken hiç nakd ü dînâra
Utanmaz mı huzûr-i hâtır etse ol yüzü kara
Varıp İzmit yolunda beklesem yalvarsam ol yâra

Şu yerlerde beni meftûn eden genc-i nihânım var
Ya Kartal Gebze Pendik semtlerinde er kemânım var

Vefâ me'mûl ederdim bî vefâda yok imiş gayret
Kime yârım desem ağyâr olur var bunda bir hikmet
Medet şimdengeru bir kimseye etmem ben emniyyet
Gedâî menzil-i maksûduna bir gün erer elbet

Şu yerlerde beni meftûn eden genc-i nihânım var
Ya Kartal Gebze Pendik semtlerinde er kemânım var

— 57 —

Gönül bir kupruyu sevdi kazandı mihnet ü gamler
. . . . «?»
Açılmış gülsitânı gülyüzünde tâze gül femler
Beni mesteyledi lâ'l-i lebinden damlayan cemler

Dökülmüş bin taravetle gül-i ruhsâra perçemler
Harâm olsun bana şimdengeru hep ettiğim demler

Uzatmış destini ol çeşm-i cellât tîğ-i müjgâne
Nigâh-ı mestinin maksûdu ancak girmedir kane
Çekip zülf askerin Fas şâhı da girdi bu meydâne
Bütün Fas iklimi pâmâl olup elbet bu tuğyâne

Dökülmüş bin tarâvetle gül-i ruhsâra perçemler
Harâm olsun bana şimdengeru hep ettiğim demler

Serâpâ bağladı bir kıl ile halk-ı Dağıstân'ı
Hatâ etti Hıtâ mülküne saldı şöhret ü şânı
Habeş'ten tâ Kızıl elma'ya geçti tuttu İrân'ı
Bıraktı fitneler Keşmîr'e zaptetti Horâsân'ı

Dökülmüş bin tarâvetle gül-i ruhsâra perçemler
Harâm olsun bana şimdengeru hep ettiğim demler

Eğer bir dem nigâh etse olur can çeşmi mestâne
Tiğ-i müjgâna yaslanmış bakar bîgâne bîgâne
Hemen bir bakışında hükmeder İrân'e Tûrân'e
Semerkand'i harâb etmiş ezîmet eyleyüp Vân'e

Dökülmüş bin tarâvetle gül-i ruhsâra perçemler
Harâm olsun bana şimdengeru hep ettiğim demler

Gedâî verseler almam bana dâr-ı muallâyı
Bütün Samsun ile Lâdik bütün şehr-i Amasyâ'yı
Heman bir zerrece vasfevledim bu hüsn-i zîbâyı
Nola bir mûyine bahşeylesem Belh'i Buhârâ'yı

Dökülmüş bin tarâvetle gül-i ruhsâra perçemler
Harâm olsun bana şimdengeru hep ettiğim demler

— 58 —

Vücûd iklîmini bir nüsha-i kübrâda görmüşler
Hakîkat sûretin ol Allemel'esmâ'da görmüşler
Demişler Mûtu kable en temûtû sırr-ı vahdettir
Görenler haşr ü neşrin zevkini dünyâda görmüşler
Tarîk-i vahdeti hep âlem-i kesrette bulmuşlar
Huzûr-i izzetin envârını eşyâda görmüşler
Hemîşe ayn-ı ibretle bakanlar Hızr u Îsâ'ya
O fânî kisvede bakî hayât-ı sâde görmüşler
Alanlar feyz-i fıtrat Men aref dersinden almışlar
Rümûz-i sırrı Sübhanellezi Esrâ'da görmüşler
Yakup tâ can evinde şem'-i aşkı nûr-i Rahmân'ı
Hakîkat can ile cânânı bir mâ'nâda görmüşler
Gedâî aç gözün sen de uyan bu hâb-ı gafletten
Uyanıklar seni gafil acep sivâda görmüşler

— 59 —

Nedir ey dilrübâ sende bu rütbe nâz ile şöhret
Ki buldun kişver-i âlemde böyle pertev-i rif'at
Bana yâr olmiyan ey mehlika olmaz idin vuslet

Niçün gözler süzüp nâz ile baktın güldün ey âfet

Senin ey mâhrû her ülfetin kaldı hayâlimde
Dedim bir vasla dâir ârzû var nûn-i hâlimde
Geçen bir çifte kayıkla giderken kendi hâlimde

Niçün gözler süzüp nâz ile baktın güldün ey âfet

Bana ol göz süzüşler nim bakışlar sevdiğim kande
Kani yâr olmayan bir davranışlar var idi sende
A zâlim bîvefâ yâr çünki gönlün yok idi bende

Niçün gözler süzüp nâz ile baktın güldün ey âfet

Bulup bir özge âşık kendine ey dilpesendim sen
Benimle eğlenirsin galibâ serv-i bülendim sen
Bırakmam dâmen-i ihsânını elden efemdim ben

Niçün gözler süzüp nâz ile baktın güldün ey âfet

Beşiktaş'tan beride bir işâret eyledin cânâ
Bana semt-i gülistân oldu sandım ol zaman Dünyâ
Gedâ'ya iltifât etmez efendim şâh olan ammâ

Niçün gözler süzüp nâz ile baktın güldün ey âfet

— 60 —

Yamansın hâtırım kırdın cihan başıma dar oldu
Senin her bir lisânında ne zulmet perdedâr oldu
Beni sen ağlatup söyletme derdim bîşümâr oldu
Benim hep yâr-ı sâdık sandığım tez âşikâr aldu

Safâyı terkedüp gönlüm cefâya haznedâr oldu
Acâip meşreb-i Dünyâ çekildi bir kenâr oldu

İrişme tâ uzak dur ki zira aklım benim noksan
Fakat ben mahzunum ammâ dilimde Âyet-i Kur'an
Yarattı nüsha-i kübrâ benât-ı Âdem'i Sübhan
Revâ mı bu derûnum şehrini kırmak behey sultan

Yıkıldı gönlümün sırça sarâyı târümâr oldu
Ne mümkün ta'mir etmeklik dağıldı derbedâr oldu[1]

Dokunma sonra gör kim hâtır-ı mahzun bu da'vâyı
Lisânım katresi zehriyle garkettim bu Dünyâyı
Yarın huzûr-ı bâbında okurlar cümle imzâyı
Nedir hâlin demezler mi dönüp ağlayı ağlayı

Yeter zâlim senin gayri sitemin câna kâroldu
Benim sînem siper mi tîğ-i cevrin sathezâr oldu

[1] Derbeder oldu.

Gedâî eşkbâr oldun bugün sen bedduâlarla
Benim baht-ı siyâhım tâ ezel hep bîvefâlarla
Giyinmiş bahtıyâr olmuş gezer zevk u safâlarla
Geçirdim ömrümün nısfın hele cevr ü cefâlarla

Kırıldı câm-ı hâtır meclis-i sâkî firâr oldu
Mahabbet kandili söndü gönül bir türbedâr oldu

— 61 —

Ben oldum nûr-i aynım hûp cemâlin özge mecbûru
Görünmez sûret-i aşkın ile hiç çeşmime hûru
Bakup bin nâz ile süzdükçe resm-i çeşm-i mahmûru
Düşürdün rişte-i zülfün ile berdâra Mansûr'u

Unuttun bağrı hun bu kalbi mahzun bende mehcûru
Beni hasrette koydun nerde kaldın ey gözüm nûru

Yürü tâbûr-i ülfette yedi mirilivâdan tut
Oku bu nâme-i hâl-i dil-i zârı nevâdan tut
Azîmet eyle semt-i âşıka râh-ı vefâdan tut
Nolur bu abd-i âciz bendeni de âşinâdan tut

Unuttun bağrı hun bu kalbi mahzun bende mehcûru
Beni hasrette koydun nerde kaldın ey gözüm nûru

Beni terkeyleyüp ağyâr ile hep ülfet eylersin
Acep bensiz nice sen seyr-i bâğı huccet eylersin
Beni hicrân ile öldürmeğe mi gayret eylersin
Beni ey bîvefâ böyle esîr-i firkat eylersin

Unuttun bağrı hun bu kalbi mahzun bende mehcûru
Beni hasrette koydun nerde kaldın ey gözüm nûru

Beni hasretkeşîde koymadın olmaz vefâ hâsıl
Peşin insâfını mîzâna koy sonra ağır tartıl
Benim her sâatim bir ay olur her bir günüm bir yıl
Gedâî bendene rahmeyle ey şâhım mürüvvet kıl

Unuttun bağrı hun bu kalbi mahzun bende mehcûru
Beni hasrette koydun nerde kaldın ey gözüm nûru

— 62 —

Benim ol nâzenînim nevcivandır kimseler bilmez
Ana kul olmuşam hayli zamandır kimseler bilmez
Bulunmaz misli bir şûh-i cihandır kimseler bilmez
Elimde var tenimde gizli candır kimseler bilmez

O nevreste mekândan lâmekândır kimseler bilmez
Ne sultandır ne handır âlişandır kimseler bilmez

Gelir imdâdına her kande istersen olur tizvâr
Velî her kande baksan eyler anda hikmeti izhâr
Odur bend-i dili günden güne ta'mîr eden mi'mâr
Anın hükmündedir çerh-i felek hem sâbit ü seyyâr

O nevreste mekândan lâmekândır kimseler bilmez
Ne sultandır ne handır âlişandır kimseler bilmez

Değil Dünyâ vü mâfîhâda yoktur anın akrânı
Anın bir mûyuna vermem Behişti hûr u gilmânı
Dilinde âlemin hem dâsitandır şöhret ü şânı
Odur her âşıkın beyt-i dilinde özge mihmânı

O nevreste mekândan lâmekândır kimseler bilmez
Ne sultandır ne handır âlişandır kimseler bilmez

Anın ben âşık-ı mecbûru oldum yoktur inkârım
Odur rûz-i ezel bezm-i Elest'te evvel ikrârım
Fedâ olsun anın râhında cümle eldeki varım
Ki andan gayri yoktur bir enîsim mûnisim yârım

O nevreste mekândan lâmekândır kimseler bilmez
Ne sultandır ne handır âlişandır kimseler bilmez

Gedâî yâr-ı sâdık buldum anı dâr-ı dünyâda
Ana ben cân ü dil verdiğimi fâşeylemem yâda
Nazîrin görmedim ol dilberin Dünyâda ukbâda
Dilimde Kulhüvallah Ellezî Esrâ bu ma'nâda

O nevreste mekândan lâmekândır kimseler bilmez
Ne sultandır ne handır âlişandır kimseler bilmez

Yedekli Semaî

Hayâli gül ruhinle bekledim ben bunca gülzârı
Edip bülbül gibi zârı
Bana göstermedi bahtım meded ol subh-i dîdârı
Edip hasret giriftârı
Nola bülbül gibi ey gül nice âh ü enîn etsem
Gül-i gülzârı incitsem
Meğer âh eyleyip kan ağlamakmış âşıkın kârı
Bütün gün vuslat efkârı
Mahabbet âteşi her dem yanar bu cism ü cânımda
Kerem yok nevcivânımda
Akan hûnâb-ı eşkimle söğünmez firkatin nârı
Yana haşre kadar bâri
Efendim ni'met-i vaslın müyesser olsa âh etmem
Sipihri simsiyâh etmam
Bana bir iltifât etsen unutmam etmem inkârı
Olursun âşıkın yârı
*Gedâ'*yım senden özge yok enîsim mûnisim yârım
Benim ey nazlı dildârım
Gözet gel hâkipâyin devletinde bu emekdârı
Zaif bir mûr mikdârı

Gazel

Esme [1] ey bâd-ı sabâ bir dahi cânân eline
Düşme bîhûde sakın kelp rakîbin diline
Nazar et gözlerimin hûn ile memlû seline
Şimdi yüz vermez o şuh vakt-ı sehergâh yine

Alup ol şâne-i-mikrâzını berber eline
Nice kıydın o şehin [2] perçeminin bir teline

Büyütüp [3] serde yetiştirmiş idim dal fes ile
Ülfeti gayri yasağ etti [4] gönül her kes ile
Bağrına taş mı basup kestin anı mikraz ile
Dilerim Bâri Hudâ'dan iki destin kesile

Alup ol şâne-i mikrâzını berber eline
Nice kıydın o şehin perçeminin bir teline

Bir teli Hind'ü Yemen Bağdad'u Basra'yı değer
Bir teli Çîn'ü Bedahşân'a bedel bilsen eğer
Körolup dîdelerin görmiyesin nurdan eser
İki destin kırılup âhedesin haşre kader

Alup ol şâne-i mikrâzını berber eline
Nice kıydın o şehin perçminin bir teline

[1] Varma : nüsha
[2] Şuhun: nüsha.
[3] Besleyip : nüsha
[4] Gayriye sa'yetme: nüsha.

Bir teli sîne-i hicrânıma takmış idi bend
Bir teli nâz ile gerdânıma takmıştı kemend
Hâb-ı râhatte görüp etmiş idim gûş ile pend
Pendimi eylemedi zerrce düstûr u sened

Alup ol şâne-i mikrâzını berber eline
Nice kıydın o şehin perçeminin bir teline

Okusun rûz-i cezâ mahşer-i divâna varak
O şehin perçeminin uçları kanlar akarak
A *Gedâî* baş açık yalın ayak ağlıyarak
Diyeyim işte benim eyle bugün hakkımı hak

Alup ol şâne-i mikrâzını berber eline
Nice kıydın o şehin rerçemin bir teline

— 65 —

Seveli sen gül-i nâzende-i serv-i semeni
Verdi seylâba sirişkim nice sahn-ı çemeni
Derd-i cevrin güzelim candan usandırdı beni

Gayrı ısmarladım ey muğbeçe Mevlâ'ya seni

Şem'-i ruhsârını can dîdesi gördü nâgâh
Beni pervâne gibi odlara yaktın eyvâh
Bu söyünmez seni de âteşe yaksın Allah

Gayri ısmarladım ey muğbeçe Mevâl'ya seni

Ben gibi sen de cefâkâre giriftâr olasın
Çehre-i bâd-ı hazan gibi sararup solasın
Bana ettiklerini sen dahi Hak'tan bulasın

Gayri ısmarladım ey muğbeçe Mevlâ'ya seni

Bu *Gedâî* kulunu eylemedin hiç hande
A beyim zerre kadar yok mu mürüvvet sende
Çekerek derd ü gamın candan usandım ben de

Gayri ısmarladım ey muğbeçe Mevlâ'ya seni

— 66 —

Görmeseydim göz açıp vakt-i sehergâhta seni
Anarım subh u mesâ nâle-i pür ahta seni
Görmeseydim nola ben nâle-i cankâhta seni

Beni yaktın yaka ol hazret-i Allah ta seni

Kûh u sahrâlara saldın beni dîvâne gibi
Bilemem kendimi sâğar keş-i mestâne gibi
Şem'-i ruhsârına ey muğbeçe pervane gibi

Beni yaktın yaka ol hazret-i Allah ta seni

Kande tuttun acebâ ey gül-i zîbâ mesken
Gezerim âteş-i aşkın ile gülşen gülşen
Sûz-i hicrin ile yandıkça misâl-i külhan

Beni yaktın yaka ol hazret-i Allah ta seni

Çeşm-i insâf ile rahmeyleyip ahvâlime bak
Kıl kerem lâyık isem âteş-i hicrân ile yak
Gizli cânım evine böyle atıp ta kundak

Beni yaktın yaka ol hazret-i Allah ta seni

Çâresiz derde düşüp ben gibi bîmâr olasın
Geceler subha kadar âh edesin zâr olasın
Yanasın âteş-i firkatlere pür nâr olasın

Beni yaktın yaka ol hazret-i Allah ta seni

Bir *Gedâ*'yım ciğerim sûzusun ol gonca terin
Nice yaktı beni gör âteş-i aşk u şererin
Nice olmaya senin nâr-ı cehennemde yerin

Beni yaktın yaka ol hazret-i Allah ta seni

— 67 —

Mersiye

Ne kara gündür İlâhî acebâ mâh-ı muharrem
Bu ne bu nûr-i tecellâyi siyeh yazdı kalem
Etti bu sırrı Hüseyn'e şâh-ı risalet mahrem «?»
Cân ü ser kıldı fedâ zerre kadar çekmedi gam

Kerbelâ deştine düştü yine bir dâğ-ı elem
Eyledi Âl-i Yezîd ibn-i Yezîd'i hurrem

Sînede lâle gibi açtı niçe yâreleri
Eyledi dâğ-ı derun öldü ciğerpâreleri
Giydi nühtâk-ı felek cümlesi de kareleri
Gördü pürhûn ile âlûde-i bîçâreleri

Kerbelâ deştine düştü yine bir dâğ-ı elem
Eyledi Âl-i Yezîd ibn-i Yezîd'i hurrem

Lâ'net olsun o Yezîd ibn-i Pelîd'e her bâr
Şermsâr olmadı Hak'tan ne de bir kimseden âr
Düştü evlâd-ı Resul kasdına Şimr-i bedkâr
Ey Hudâvendi bu işlerde ne hikmetler var

Kerbelâ deştine düştü yine bir dâğ-ı elem
Eyledi Âl-i Yezîd ibn-i Yezîd'i hurrem

Her ne dem gelse bu devr içre muharrem mâhı
Âh ü efgan ile hayrette Velâyet Şâhı
İncidir derd-i Hüseyn rûh-i Resûlûllah'ı
Haşre dek mü'min olan eylesin âh ü vâhı

Kerbelâ destine düştü yine bir dâğ-ı elem
Eyledi Âl-i Yeyîd ibn-i Yezîd'i hurrem

Gördü bu vâkıayı ağladı hep halk-ı semâ
Dedi yâ Rab bu ne hâlet bu ne hikmet ne belâ
Ehl-i Beyt'e bu hakaret te yaraşmaz ammâ
Hikmetinden edemez kimse suâlin asla

Kerbelâ deştine düştü yine bir dâğ-ı elem
Eyledi Âl-i Yezîd ibn-i Yeyîd'i hurrem

Rûz ü şeb ağla *Gedâî* tutup özge mâtem
Görmemiş cins-i beşer böyle cafâ böyle sitem
Durma sen lâ'net oku kavm-i Yezîd'e her dem
Kalır hayrette eğer görse Mesîh ü Meryem

Kerbelâ deştine düştü yine bir dâğ-ı elem
Eyledi Âl-i Yezîd ibn-i Yezîd'i hurrem

— 68 —

Bûy-i zülfün getirir başıma sevdâ zâlim
Eşk-i çeşmimden olur hâsılı deryâ zâlim
Tutuşur âteş-i âhım ile Dünyâ zâlim

Sana insaf vere ol Hazret-i Mevlâ zâlim

Kimse vâkıf mı değil derdime tedbîr etmez
Bunca ahlar çekerim hiç biri te'sîr etmez
Bu elem böyle gider ise beni pîretmez

Sana insaf vere ol Hazret-i Mevlâ zâlim

Su gibi mevce gelüp zihnime aktın böyle
Halka-i zülfünü gerdânıma taktın böyle
Dil-i dîvânemi âteşlere yaktın böyle

Sana insaf vere ol Hazret-i Mevlâ zâlim

Tiğ çeküp bu ten-i mecrûhuma açtın yâre
Nice âhetmeyeyim def'ine yoktur çâre
Beni rüsvâ-yı cihân eyledin ey mehpâre

Sana insaf vere ol Hazret-i Mevlâ zâlim

Bunca günler ki senin derd ü belânı çekerim
Tutuşur âteş-i hasret ile cân ü ciğerim
A *Gedâî* gece gündüz bunu Hak'tan dilerim

Sana insaf vere ol Hazret-i Mevlâ zâlim

— 69 —

Sen ne gülşen gülüsün söyle gel efkâr ettim
Verd-i ruhsârına hayrette kalıp zâr ettim
Zülf-i müşgîn-i terin mürg-i dile târ ettim
Gördü göz sevdi gönül gayri seni yâr ettim

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

İşte esrâr-ı dile sevdiğim oldun mahrem
Şânına her ne ki lâyık ise sen eyle kerem
Ömrüm oldukça efendim seni ben terkedemem
Açamam dâğ-ı dili gayri tabîbe gidemem

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

Edemem görsem eğer hakkını asla inkâr
Şeb-i zulmette bana etmedin arz-ı dîdâr
Rahm kılsan şu benim hâlime ey şûh ne var
Ah çeker hasta gönül şerbet-i lâ'linden umar

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

Söyledim derd-i derûnum sana ben ey yüzü mâh
Zerre boynumda vebal kalmadı hep gitti günâh
Seni iflâh mı eder çekticeğim hicr ile âh
Eyle sultânım efendim bana sen atf-ı nigâh

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

Sana dil meyl ü mahabbet eder oldu ammâ
Künc-i gaflettesin asla haberin yok sanemâ
Müjde-i vaslına ebrûların eyler îmâ
Sende âsâr-ı mahabbet var ise söyle bana

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

Tenden ey kaşı keman almağa can pâresini
Kesme tîr-i nigehin eyle kerem aresini
Kimse iflâh edemez hançer-i aşk yâresini
Merhem-i vuslatın isterse bulur çâresini

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

Eyledim defter-i a'mâlime kayt derd-i seri
Oku tûtî gibi şîrin suhanım noktaleri
Beni bülbül gibi kan ağladır aşkın eseri
Kalmadı zerre kadar sabra mecâlim gayri

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

Bu *Gedâî* kuluna etme cefâ sultânım
İşidip gülşen-i rûyinde olan efgânım
Demedin kimdir aceb böyle çeken hicrânım
Yoluna cânı fedâ etmiş iken cânânım

Gönlümü mest-i nigâhın ile bîmâr ettim
Derdimi sohbet-i vaslın içün ızhâr ettim

— 70 —

Gülşen-i gönlüme cûlar gibi hoştur akışın
Olmasa âteş-i firkat ile canlar yakışın
Âşıka etticeğin başa yamandır kakışın
Ne revâ yâd ile meyhânede meyler çakışın

Beni bendetti girîbân-ı dile el takışın
Benziyor ayn-ı perî peykere berber bakışın

İbrişim fûte güzel gerçi yaraşmış beline
Düzedir zülfünü zer şâneyi almış eline
Sırma tasmalı nalın pâyine mikrâz eline
Düştüm âhû gibi ey muğbeçe ben Çîn eline

Beni bendetti girîbân-ı dile el takışın
Benziyor ayn-ı perî peykere berber bakışın

Sığayım kollarını al ele altun leğeni
Yüzümün karesine bakma tıraş eyle beni
Dizine baş koyayım koklayayım gül bedeni
Alayım bir gece tenhâ ten-i âğuşa seni

Beni bendetti girîbân-ı dile el takışın
Benziyor ayn-ı perî peykere berber bakışın

Görmedim sen gibi bir dilber-i nâzende kıyak
Ucu sırmalı kayış belde meded elde biçak
Ömrümün hâsılını kesmeğe geldin çabucak
Bire cellâd nigârım şu benim hâlime bak

Beni bendetti girîbân-ı dile el takışın
Benziyor ayn-ı perî peykere berber bakışın

Vaslına gûşenişîn olmadadır hep ağyâr
Seni baştan çıkarır olma sakın anlara yâr
Kimi âteş kimi su der kimisi vaslın umar
Sana sâdık bu *Gedâî* gibi bir bende mi var

Beni bendetti girîbân-ı dile el takışın
Benziyor ayn-ı perî peykere berber bakışın

Ilâve

Koşma

— 71 —

Nezâket bağında serv-i bülendim
Salın reftâra gel yâsemenlikte
Görmemiş dîdeler cânım efendim
Senin tek bir güzel gülbedenlikte

Zarâfet bâbında ey gül fidanım
Bülbül âşıkınım dinle efganım
Havzın kenârında otur sultanım
Sıkılırsa canın gez çimenlikte

Eyle bezmi teşrif ey çeşmi âfet
Bu şeb hâne halvet eylersin râhat
Baş üzre yerin var teklif ne hâcet
Sen bir gülsün durma gel dikenlikte

Gedâî âşıkım ey cemâli nûr
Pertev-i hüsnüne gel olma mağrûr
Bu âlemdir senden güzel bulunur
Lûtfeyle efendim gezme benlikte

— 72 —

Divan

Şu cihan bir çarh misâli dâimâ durmaz döner
Âşık olan mâşukuna vâsıl olunca yanar
Dost elinden aşk şerâbın içen âşıklar kanar
Bilmeyip hayvan olanlar aşk sırrın neylesin

Cümle âşık aşk yolunda böyle sergerdân olur
Sırrını cânında gizler hâlini Mevlâ bilir
Kalbini gaflet bürümez kendi cânından olur
Âşık olan şu cihanda cism ü cânı neylesin

Der ki âşık şu cihânın bir vefâsın görmedim
Ben bu aşkın pençesinden bir güler gün görmedim
Bunca demler geldi geçti bir murâda ermedim
Murada ermeyen âşık şu cihânı neylesin

Ey *Gedâî* yeter oldu sen bu sırrı söyledin
Yârelerim tâzelenip dertli bağrım dağladın
Şu cihânın yok vefâsı çünki bildin anladın
Ser verip sır vermeyenler şu cihânı neylesin

— 73 —

Semaî

Cihanda kim kime ağlar mürüvvet merhamet nerde
Canım billâh fedâ olsun hakîkat ehli bir merde
Kimi bir cânına mâlik gezer dünyâyı sergerde
Kimi aşk yoluna râğıp işi gücü güzellerde
Kimi hayatından bıkmış boyun bükmüş te bir ferde«?»
Sakın kendin gözet yavrum zamânın sırrına er de

Şiirler

Şiirler

— A —

Beyit

1 — (46) O denlu nûr-i hikmet gördüm ey şuh hüsn ü ânında (Semaî) 6

2 — (47) Süleymân ol tekebbür eyleme nenfsin hevâsında (Semaî) 6

3 — (1) Bilmem ne hâloldu nedir bu hikmet
Her kulun başında vardır bir sevdâ (Destan) 78

4 — (33) Şem'-i bezm-i ehl-i irfandır Hüseyn-i kerbelâ (Divan) 21

— E —

5 — (34) Nakd-i ömrüm sarf olur her lâhze her ân Ahmed'e (Divan) 6

6 — (73) Cihanda kim kime ağlar mürüvvet merhamet nerde (Semaî) 3

7 — (64) Esme ey bâd-i sabâ bir dahi cânân eline (Gazel) 15

8 — (48) Geç ey vâiz sen ol sûy-i riyâdan çok savaş etme (Semaî) 15

			Beyit
22 — (8)	Hakîkat şehrine gir kim mecazdan İster isen bu râhın selâmetini	(Koşma)	6

— I —

23 — (52)	Benim âhım gibi ey gül cemâlin rengi solmaz mı	(Semaî)	8
24 — (2)	Hayr ola her yandan şerler uyandı Gayri şâdolmanın geçti zamanı	(Destan)	62
25 — (9)	Melâhat bağında gördüm bir âfet Henüz bulmuş on üç on dört çağını	(Koşma)	8
26 — (3)	Aldı beni bu gam bu derd ü efkâr Gönül dedi var gez çarşı pazarı	(Destan)	46
27 — (63)	Hayâl-i gül ruhinle bekledim ben bunca gülzârı Edüp bülbül gibi zârı	(Yedekli semaî)	5
28 — (53)	Medet âh etmenin ey bülbül-i şûrîde var vaktı	(Semaî)	12

— K —

29 — (39)	Bülbül iken nâle vü efganım aldın ey felek	(Divan)	8

— L —

30 — (10)	Gördüğne kaş oynatup göz atma Öyle ahmak değil insanın güzel	(Koşma)	8
31 — (11)	Ey kamet-i mevzun serv-i bülendim Buyur bu gülşende hirâm et güzel	(Koşma)	8

— M —

— N —

— R —

				Beyit
45 —	(17)	Çıksa zîr-i festen gîsû-yi dilber Mâh-ı ruhsârını ayrı gam tutar	(Koşma)	8
46 —	(18)	Bana sevmek içün bir yâr bulunmaz Her âşık kendine bir civan tutar	(Koşma)	6
47 —	(19)	[illegible]şti bahârı bâğ-ı visâlin Mürg-i dil zülfünden âşiyan tutar	(Koşma)	8
48 —	(20)	Nedir bu fitneler çeşm-i şûhunda Mest-i nâzın iki dilâver tutar	(Koşma)	6
49 —	(21)	Bırakma semtine zâlim ağyârı Yüz bulur kûyunda belki yer tutar	(Koşma)	6
50 —	(56)	Benim bülbül gibi âh etmeğe vakt ü zamâ- nım var	(Semaî)	18
51 —	(42)	Ey saba derd-i dilim dildâra söyle bak ne der	(Divan)	9
52 —	(22)	Bana nispet edüp semt-i ağyâra Nâz ile ol şûh-i âlîşan gider	(Koşma)	6
53 —	(23)	Uslanmaz şâne-i meyl-i gül'izâr Dest uzatır zülf-i yârdan tel çeker	(Koşma)	6
54 —	(24)	Beni mecrûh etti hançer-i bürran İki dîdelerim kanlı yaş döker	(Koşma)	6
55 —	(4)	Size bir nev îcat destan söyleyim İzniziz olursa söyleyim eğer	(Destan)	56
56 —	(43)	Aşık oldur derd-i hicrân ile her dem yaneler	(Divan)	10
57 —	(57)	Gönül bir hup ruyu sevdi kazandı mihnet ü gamler	(Semaî)	15
58 —	(58)	Vücûd iklimini bir nüsha-i kübrâda görmüşler	(Semaî)	7
59 —	(72)	Şu cihan bir çarh misâlı dâimâ durmaz döner	(Divan)	8
60 —	(44)	Biz kuluz ol Hâlika eşyâ bizimdir bizdedir	(Divan)	5

Kitabiyat

Ahmet Talât — Türk şiirlerinin vezni 1933
— Tokatlı Âşık Nuri (Tabolunuyor)

Fuzulî — Divan

İsmail Habip — Edebî yeniliğimiz

Köprülüzade M. Fuat — Âşık tarzının menşe ve tekâmülü
— Âşık edebiyatına ait muhtelif makaleler [İkdam gazetesinde tefrika edilmiştir, 1330].
— Erzurumlu Emrah 1929.

Murat — Halk edebiyatı örnekleri

Mustafa Nihat — Metinlerile muasır Türk edebiyatı tarihi

Nedim — Divan

Sadettin Nüzhet — Bektaşı şairleri
— Hengâmî XIX uncu asır sazşairlerinden

Umumî fihrist

Müellifin matbu eserleri

1 — Konya vilâyeti halkiyat ve harsiyatı M. Ferit beyle müşterek [345 sahife]
2 — Halk şairleri, 19 şairin hayatı ve eserleri (95 sahife)
3 — Karaca Oğlan (141 sahife)
4 — Gevherî (88 sahife)
5 — Mezar kitabeleri, birinci kitap
6 — Türk edebiyatı tarihi ve nümuneleri (717 sahife)
7 — Pir Sultan Abdal: XVII nci asır sazşairlerinden (80 sahife)
8 — Bektaşı şairleri (559 sahife)
9 — Mevlâna (80 sahife)
10 — Şeyh Galip (64 sahife)
11 — Şeyhislâm Bahayi: Hayatı ve eserleri (136 sahife)
12 — Sabuhî: Hayatı ve eserleri (128 sahife)
13 — Neşatî: Hayatı ve eserleri (224 sahife)
14 — Rami Paşa: Hayatı ve eserleri (128 sahife)
15 — Namık Kemal: Hayatı ve şiirleri (400 sahife)
16 — Karaca Oğlan: Hayatı ve şiirleri (384 sahife)
17 — Kâtibî: XVII nci asır sazşairlerinden (112 sahife)
18 — Âşık: XVII nci asır sazşairlerinden (56 sahife)
19 — Kuloğlu: XVII nci asır sazşairlerinden (64 sahife)
20 — Hengâmî: XIX uncu asır sazşairlerinden (56 sahife)
21 — Gedaî: XIX uncu asır sazşairlerinden (128 sahife)
22 — Sürurî: XIX uncu asır sazşairlerinden (64 sahife)
23 — Şeyh Galip: Hayatı ve eserleri (Tabolunuyor)
24 — Fehîmi Kadim: Hayatı ve eserleri (Tabolunuyor)
25 — Vecdî: Hayatı ve şiirleri (Tabolunuyor)
26 — Mustafa Mücip: Hayatı ve Tezkiresi (Tabolunuyor)

Ankara Matbaası

FİATI 50 KURUŞ

SÜHULET KÜTÜPANESİ ROMAN NEŞRİYATI

150 Şimşek Peyami Safa
150 Bir akşamdı „ „
100 Fatih-Harbiye „ „
100 Bir tereddüdün romanı „
75 Aysel Aka Gündüz
75 Ben öldürmedim-Kokain- „
100 Üç kızın hikâyesi „ „
100 Onların romanı „ „
150 Çulluk Mahmut Yesari
150 Ak saçlı genç kız „ „
150 Su Sinekleri „ „
150 Bahçemde bir gül açtı „
100 Kalbimin suçu „ „
75 Ölünün gözleri „ „
50 Kırlangıçlar „ „
75 Leke Vâ-Nû
40 Şeker Osman Yusuf Ziya
50 Gün doğmayınca E. Ekrem
100 Meşhedi aslan peşinde „
100 Meşhedile devri alem „
200 Son yıldız Mehmet Rauf
150 Yakılacak kitap Etem İzzet
150 Istırap çocuğu „ „
175 Beş hasta var „ „
75 Kanun namına Reşat Enis
75 Gonk vurdu „ „
35 Asmalımesçit 74 Fikret Adil
75 Mete Yusuf Osman
75 Gökmen Güney Halim

125 Sönen ışık Mebrure Sami
125 Niçin beni aldattın? „
60 Zeynep Hayriye Melek Hunç
75 Gönül gibi Suat Derviş
50 Beni mi?! „ „
25 Buhran gecesi „ „
75 Acımak Reşat Nuri
125 Yeşil gece „ „
100 Leylâ ile Mecnun „ „
150 Kadın kalbi Saffet Nezihi
100 Çocuk kalbi İbrahim Alâettin
100 Şen yazılar „ „
50 İlk gençlik „ „
150 Süleyman Nazif „ „
100 Tais Anatol Frans
75 Babil Melikesi Selâmi İzzet
60 Geceye aşık „ „
75 Küçük hanımın kısmeti „
65 Çölde İstanbul kızı E. Mahmut
25 Kalpazan Salih Münür
20 Aşk ve ihanet Tolstoy
50 Acıklı bir sergüzeşt „
20 Kadınlar duymasın ServerRifat
700 Zümrütanka kolleksiyonu 2 cilt
35 Zümrütüanka salnamesi „ „
300 Ayna koleksiyonu „ „
500 Cem kolleksiyonu Refik Halit
500 „ „ (Yeni) Cemil
50 Musiki nazariyatı MuhittinSadık

ŞİİRLER

150 Bir ömür böyle geçti F. Nafiz
50 Yangın „ „
50 Bir demette beş çiçek „ „
100 Ahmet Haşimin şiirleri A.Haşim
100 Ben ve Ötesi Necip Fazıl
75 Kafatası N. Hikmet
75 Benerci kendini niçin öldürdü ? „
30 Ömrümde sükût Cahit Sıtkı
50 Persefon Salih Zeki
75 Asya şarkıları „ „
30 Matbaada akşam Reşat Feyzi

100 Burda bir kalb çarpıyor Behçet Kemal
60 Bir yudum daha N. Halil
290 Türk edebiyatı Sadettin Nüzhet
30 Hazan rüzğârları Ş. Nihal
15 Derviş sözleri Tokatizade Şekip
15 Zehrifüsun M. Hayret
50 Zından İsmail Safa
50 Çanakkale izleri İ. Alâettin
40 Nedim divanı Yusuf Ziya
30 Seyrani „ „ „